

7. Financiële Resultaten

- 7.1 FINANCIËLE KENGETALLEN
- 7.2 TOELICHTING OP DE RESULTATEN 2013
- 7.3 GECONSOLIDEERDE RESULTATEN
- 7.4 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
- 7.5 GECONSOLIDEERDE WINST-EN- VERLIES-REKENING EN TOTAALRESULTAAT
- 7.6 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT
- 7.7 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN
- 7.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
- 7.9 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING
- 7.10 GRONDSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT
- 7.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS
- 7.12 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING
- 7.13 TOELICHTING OP HET GECONSOLIDEERDE KASSTROOMOVERZICHT
- 7.14 OVERIGE TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
- 7.15 VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING
- 7.16 TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING
- 7.17 OVERIGE GEGEVENS
- 7.18 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT
- 7.19 OVERZICHT UITSTAANDE AANDELEN

Vitens heeft als publieke onderneming een bijdrage te leveren aan het verlagen van de maatschappelijke kosten. Onze unieke positie als drinkwaterbedrijf met een natuurlijk monopolie brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om het geld van klanten en publieke aandeelhouders op een verantwoorde wijze te besteden. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van onze financiële resultaten in 2013.

7.1 FINANCIËLE KENGETALLEN

		2013	2012	2011	2010	2009	2008
Klanten							
Aantal aansluitingen per 31 december	x1.000	2.487	2.467	2.437	2.392	2.374	2.340
Gemiddelde drinkwaterprijs per m ³ kleinverbruik	€	1,08	1,08	1,28	1,29	1,29	1,28
Verbruik per aansluiting kleinverbruik	m ³	119	119	119	119	119	120
Personeel							
Aantal medewerkers in vaste dienst per 31 december		1.402	1.406	1.431	1.486	1.485	1.487
Ondernemingsresultaten							
Totaal van de opbrengsten	mIn €	386,5	386,0	455,9	453,6	445,9	450,3
Netto-omzet	mIn €	352,4	351,8	417,0	416,8	408,0	414,8
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (Ebitda)	mIn €	179,2	171,9	182,8	161,2	165,0	166,9
Bedrijfsresultaat (Ebit)	mIn €	80,4	74,1	83,8	75,1	81,5	85,7
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders Vitens	mIn €	39,3	29,6	36,0	26,9	25,0	28,6
Winstmarge	%	10,2	7,7	7,9	5,9	5,6	6,4
Rentedekking		4,0	3,9	3,8	3,3	2,9	2,9
Eigen vermogen	mIn €	438,3	386,1	398,3	359,0	353,8	342,1
Totaal vermogen	mIn €	1.711,8	1.682,6	1.680,4	1.681,6	1.668,7	1.638,2
Totaal rentedragende schulden	mIn €	1.043,4	1.044,6	1.058,5	1.145,3	1.157,9	1.139,8
Investeringen	mIn €	116,1	106,2	103,3	101,7	115,5	85,6
Solvabiliteit	%	25,6	22,9	23,7	21,3	21,2	20,9
Materiële vaste activa per aansluiting	€	665	664	668	680	685	674
Kosten per aansluiting[1]							
Operationele kosten	€	-	74	74	83	79	83
Belastingen	€	-	3	29	31	31	31
Afschrijvingen	€	-	39	41	37	35	35
Financieringslasten	€	-	17	18	21	24	25
Resultaat	€	-	12	15	11	11	11
Vermogenskosten	€	-	29	33	32	35	36
Totale kosten	€	-	145	177	183	180	185
Niet-financieel							
Productie en inkoop, exclusief engros	mIn m ³	350,0	346,7	347,5	350,3	348,8	350,0
Levering aan klanten	mIn m ³	329,7	329,8	329,2	329,8	329,7	328,1
Niet in rekening gebracht (NIRG)	%	5,8	5,9	5,7	5,9	5,5	6,2
Aantal actieve productiebedrijven		96	96	96	96	96	96

[1] Berekend volgens Vewin-Benchmarkdefinities. Benchmarkgegevens over 2013 zijn in september 2014 beschikbaar.

7.2 TOELICHTING OP DE RESULTATEN 2013

Vitens heeft als publieke onderneming een bijdrage te leveren aan het verlagen van de maatschappelijke kosten. Onze unieke positie als drinkwaterbedrijf met een natuurlijk monopolie brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om het geld van klanten en publieke aandeelhouders op een verantwoorde wijze te besteden.

Om op lange termijn de continuïteit van de onderneming te garanderen en te voldoen aan de wensen en eisen van de stakeholders heeft in 2012 een aanpassing van het financieel beleid plaatsgevonden, waarbij de solvabiliteitsdoelstelling (op basis van garantievermogen¹) is verhoogd van 25% naar 30%. Hiermee beoogt Vitens onder andere een blijvende toegang tot de geld- en kapitaalmarkt tegen voor Vitens acceptabele condities.

Vitens zal continu streven naar verdere efficiency en effectiviteit. Dit wordt versterkt door de huidige financiële crisis en druk vanuit overheden om bezuinigingen te realiseren. Vitens zal de komende jaren haar processen verder optimaliseren en klantgericht en efficiënt inrichten om de drinkwatertarieven laag te houden. In het jaarplan 2014-2016 is de ambitie uitgesproken om de drinkwatertarieven voor deze periode niet te verhogen onder voorwaarde dat aan de continuïteitsdoelstelling² wordt voldaan. De prijs voor drinkwater voor de klant valt in 2014 evenwel hoger uit, doordat vanaf 1 januari 2014 de belasting op leidingwater is verhoogd van € 0,165 per m³ naar € 0,330 per m³ en per 1 juli 2014 zal het maximale belastbare verbruik van 300 m³ geschrapt worden.

Per 1 juli 2011 is de Drinkwaterwet in werking getreden. Belangrijke financiële aspecten hierin zijn tariefbeheersing en solvabiliteit. In de Drinkwaterwet wordt een maximum gesteld aan de vermogenskosten die in rekening mogen worden gebracht door de drinkwaterbedrijven aan de klant (tariefbeheersing) en het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen (solvabiliteit). De minister van Infrastructuur en Milieu stelt tweejaarlijks voor 1 november beide financiële aspecten vast voor de daaropvolgende twee kalenderjaren. Voor 2012 en 2013 is de gewogen gemiddelde kostenvoet vast-gesteld op

6,0% en een maximale toegestane solvabiliteit van 70%. Vitens voldoet ultimo 2013 aan beide financiële aspecten, respectievelijk 4,8% en 25,6%. In 2013 is door Vitens formeel verantwoording afgelegd over de toegestane vermogenskosten over boekjaar 2012. Daarnaast is Vitens samen met de drinkwatersector in gesprek met de ILT/ACM over het kader waarop de drinkwatertarieven (2013 en 2014) worden getoetst inzake kostendekkendheid, transparantie en non-discriminatie.

De minister heeft voor 2014 en 2015 de gewogen gemiddelde kostenvoet verlaagd naar 4,8%. De maximale toegestane solvabiliteit van 70% wordt niet aangepast.

Vitens heeft in 2013 de verplichte prestatievergelijking (benchmark) 2012 aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu opgeleverd. De operationele kosten bedragen € 74 per aansluiting en hiermee heeft Vitens de laagste operationele kosten per aansluiting in de Nederlandse drinkwatersector. In 2013 zijn de operationele kosten verder verlaagd dankzij de continue focus op procesverbeteringen.

Vitens dient in 2014 een verbeterplan op te stellen. Het verbeterplan is gebaseerd op de prestatievergelijking van de drinkwatersector zoals gerapporteerd in 'Water in Zicht 2012'³. De daarin weergegeven prestaties zijn het uitgangspunt voor de voorgenomen verbeteringen en de hieruit voortvloeiende streefcijfers 2015, het eerstvolgende moment van prestatievergelijking.

Over 2013 is voor een bedrag van € 124,2 miljoen (2012: € 112,9 miljoen) aan investeringen, exclusief bijdragen derden, gerealiseerd. Belangrijke projecten die in 2013 zijn afgerond zijn onder andere duurzame inzet methaan Spannenburg en de nieuwbouw van productielocaties Kolff, Holt en Tull en 't Waal. Belangrijke doorlopende investeringsprojecten in 2014 zijn Procesautomatisering, projecten BEEL (Beoordeling Externe Effecten Leidingen), clustering en ontharding Herikerberg Goor, Masterplan Twente, nieuwbouw productielocaties Vechterweerd, Nieuwegein en Manderveen en ICT-project FIT.

¹ Garantievermogen: eigen vermogen + achtergestelde geldleningen.

² Continuïteit: Vitens streeft naar een bedrijfsresultaat dat toereikend is om rente en dividend te vergoeden aan de vermogensverschaffers. Daarnaast wil Vitens een 'buffer' hebben (solvabiliteit) ten behoeve van onverwachte omstandigheden. De omvang van deze buffer is geformuleerd als: "een eigen vermogen minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (eigen vermogen + achtergestelde leningen) minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal".

³ 'Water in Zicht' 2012 is een publicatie van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland en vergelijkt onderling de prestaties van de Nederlandse waterbedrijven.

Vitens verwacht voor de periode 2014-2018 eenzelfde hoog investeringsniveau van jaarlijks circa € 125 miljoen.

Als gevolg van het hoge investeringsniveau van Vitens en herfinanciering van aflopende leningsovereenkomsten is de komende jaren sprake van een blijvend hoge financieringsbehoefte. Een belangrijk deel hiervan zal moeten worden ingevuld met het aantrekken van vreemd vermogen. In het huidige economisch klimaat is het aantrekken van nieuwe financieringen niet langer een vanzelfsprekendheid. Niet alleen de opslagen die banken verlangen zijn hoger en leningen met lange looptijden worden in veel mindere mate verstrekt, maar ook de continuïteit van bankinstellingen is niet langer een vanzelfsprekendheid. Voor Vitens is het van belang om de marktontwikkelingen nauwlettend te volgen en de consequenties hiervan naar de eigen onderneming te vertalen. Belangrijke aandachtsgebieden daarbij zijn het beschikbaarheids-, liquiditeits- en tegenpartijrisico en kijken naar alternatieve manieren van financiering. Voor de jaren 2014 en 2015 heeft Vitens voldoende kredietfaciliteiten om aan de verwachte financieringsbehoefte te voldoen. In 2013 heeft Vitens voor € 50 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken en is een bedrag van

€ 60 miljoen op bestaande leningen afgelost. Vitens heeft een leningportefeuille ultimo 2013 van € 902,6 miljoen (exclusief achtergestelde leningen). Bij de gewone bedrijfsuitoefening wordt gebruikgemaakt van renteswaps (financiële instrumenten) om renterisico's door grote mutaties in de marktrente te beperken. Deze instrumenten worden niet gebruikt voor speculatieve of handelsdoeleinden. De renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde. Ultimo 2013 heeft Vitens negen renteswaps met een hoofdsom van € 317,5 miljoen. De reële waarde van deze renteswaps bedraagt negatief € 57,9 miljoen. Vitens past cash flow hedge accounting toe. De negatieve waarde zal niet door Vitens worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening, omdat de hedge als effectief wordt gekwalificeerd.

Vitens is sinds ultimo november 2013 voor het betalingsverkeer SEPA (Single European Payment Area) compliant.

7.3 GECONSOLIDEERDE RESULTATEN

OMZET

Het waterverbruik over 2013 van huishoudens en bedrijven (329,7 miljoen m³) is nagenoeg gelijk aan 2012 (329,8 miljoen m³). Het gemiddelde verbruik per aansluiting blijft stabiel. De netto-omzet is € 0,6 miljoen hoger uitgekomen op € 352,4 miljoen (2012: € 351,8 miljoen).

De afgifte aan het net over 2013 is uitgekomen op het niveau van 350,0 miljoen m³ (2012: 346,7 miljoen m³). Het 'Niet In Rekening Gebracht'-percentage (NIRG) komt daarmee voorlopig uit op 5,8% en is licht gedaald ten opzichte van het definitieve NIRG-percentage over 2012 (5,9%).

De overige opbrengsten zijn in 2013 met € 0,1 miljoen gedaald tot € 34,1 miljoen (2012: € 34,2 miljoen).

BEDRIJFSKOSTEN

Het saldo van de bedrijfskosten is ten opzichte van 2012 gedaald met € 5,8 miljoen naar € 306,1 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van de kosten uitbesteed werk en inhuur personeel (€ 4,4 miljoen), een daling van de overige kosten in 2013 (€ 4,9 miljoen) en anderzijds een stijging van de personeelskosten (€ 2,3 miljoen).

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingen zijn in 2013 gestegen naar € 98,8 miljoen (2012: € 97,8 miljoen). Naast de reguliere afschrijvingen heeft Vitens € 5,6 miljoen aan reële-waardemutaties en € 8,3 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen verantwoord. De reële-waardemutaties hebben betrekking op afwaardering van kantoorgebouwen (€ 2,9 miljoen) en dienstwoningen (€ 2,7 miljoen). De bijzondere waardeverminderingen hebben enerzijds betrekking op lagere realiseerbare waarde van nog aanwezige activa (met name installaties en softwareprocesautomatisering: € 4,7 miljoen) en anderzijds op een tweetal posten waarbij Vitens, bij nader inzien, geen eigenaar meer was van de onderliggende activa voor een totaalbedrag van € 3,6 miljoen (zie voor een nadere toelichting noot 19).

BEDRIJFSRESULTAAT

Het bedrijfsresultaat over 2013 bedraagt € 80,4 miljoen (2012: € 74,1 miljoen).

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het saldo financiële baten en lasten is in 2013 gedaald naar € 41,1 miljoen (2012: € 44,3 miljoen). Dit wordt veroorzaakt doordat Vitens in 2013 heeft geprofiteerd van lage kortetermijnrente en het feit dat in 2012 en 2013 minder nieuwe leningen zijn

aangetrokken (2013: € 50 miljoen) dan de feitelijke aflossingen (2013: € 60 miljoen). De renteniveaus zijn voor 77,4% (2012: 78,1%) van het vreemd vermogen gefixeerd voor meerdere jaren. Dit geeft stabiliteit in de rentekosten over de jaren en vermindert de invloed van schommelingen in de marktrente.

RESULTAAT TOE TE REKENEN AAN AANDEELHOUDERS

Het nettoresultaat toe te rekenen aan aandeelhouders van Vitens bedraagt in 2013 € 39,3 miljoen (2012: € 29,6 miljoen).

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen stijgt in 2013 met € 52,2 miljoen naar een niveau van € 438,3 miljoen. De stijging van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door toename van de afdekkingsreserve als gevolg van een verdere stijging van de waarde van derivaten (€ 28,0 miljoen), toevoeging van het resultaat 2013 (€ 39,3 miljoen), afname door het in 2013 uitgekeerd dividend over boekjaar 2012 (€ 14,9 miljoen) en daling van de herwaarderingsreserve door daling van de reële waarde van dienstwoningen (€ 0,2 miljoen).

De afdekkingsreserve voor ongerealiseerde aanpassingen in de reële waarde van financiële instrumenten als gevolg van toepassing van 'cash flow hedge accounting' stijgt in 2013 met € 28,0 miljoen naar een negatieve waarde van € 57,9 miljoen (2012: € 85,9 miljoen).

De solvabiliteit (eigen vermogen) komt per 31 december 2013 uit op 25,6% (2012: 22,9%) en de solvabiliteit (garantievermogen) komt per 31 december uit op 31,5% (2012: 29,7%) en ligt volledig in lijn met het financiële beleid.

Na vaststelling van het voorstel voor winstbestemming zal over 2013 € 23,6 miljoen worden toegevoegd aan de reserves en een gewoon dividend van € 15,7 miljoen worden uitgekeerd, na behandeling van het dividendbesluit in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

KASSTROOM/FINANCIERING

De kasstroom uit operationele activiteiten € 142,0 miljoen (2012: € 134,9 miljoen) is evenals in 2012 toereikend om de investeringsactiviteiten van € 115,3 miljoen (2012: € 105,8 miljoen) te financieren. Dit heeft wederom in 2013 ertoe geleid dat Vitens heeft afgelost op de langlopende leningen. In 2013 is voor € 50 miljoen aan nieuwe leningen aangetrokken (2012: € 50 miljoen) en voor € 60 miljoen op bestaande leningen afgelost (2012: € 69,5 miljoen). De netto-investeringen bedragen in 2013 € 116,1 miljoen (2012: € 106,2 miljoen). Voor 2014 is de verwachting dat het investeringsniveau op een hoger niveau zal uitkomen (circa € 120 miljoen), wat een verhoogde financieringsbehoefte tot gevolg zal hebben.

TARIEVEN EN HARMONISATIE

Vitens houdt in 2014 het gemiddelde drinkwatertarief (exclusief belastingen) voor haar klanten gelijk. De gemiddelde jaarnota blijft daarmee ongeveer € 123. Ook voor de jaren 2015 en 2016 is de ambitie verwoord om geen verhoging door te voeren. Voor de jaren 2014 en 2015 wordt het capaciteitstarief met jaarlijks € 5 verhoogd en het variabele (drinkwater)-tarief met € 0,04 per m³ verlaagd. Hiermee sluiten de tarieven beter aan bij de kostprijs van het product water.

In 2013 is de harmonisatie van de tarieven voor grootverbruik verder doorgevoerd. Uiterlijk in 2015 zal sprake zijn van een volledige harmonisatie van alle tarieven in het voorzieningsgebied.

Per 1 januari 2014 wordt de belasting op leidingwater verhoogd van € 0,165 per m³ naar € 0,330 per m³ en per 1 juli 2014 is het maximale belastbare verbruik van 300 m³ geschrapt en wordt gestart met een degressieve schijvenstructuur. Voor de consument (gemiddelde klant) stijgt de jaarnota met circa € 20.

7.4 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december

ACTIVA			
In miljoenen euro's		31-12-2013	31-12-2012
Vaste activa			
[1]	Materiële vaste activa	1.660,8	1.643,0
[2]	Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	8,2	8,2
[3]	Overige financiële activa	11,4	0,6
		<u>1.680,4</u>	<u>1.651,8</u>
Vlottende activa			
[4]	Handels- en overige vorderingen	31,4	30,8
		<u>31,4</u>	<u>30,8</u>
	Totaal activa	1.711,8	1.682,6
<hr/>			
PASSIVA			
In miljoenen euro's		31-12-2013	31-12-2012
[5]	Eigen vermogen		
	Aandelenkapitaal	5,8	5,8
	Agioreserve	147,2	147,2
	Herwaarderingsreserve	0,2	0,4
	Afdekkingsreserve	-57,9	-85,9
	Overige reserves	303,7	289,0
	Resultaat boekjaar	39,3	29,6
	Totaal eigen vermogen	<u>438,3</u>	<u>386,1</u>
VERPLICHTINGEN			
Langlopende verplichtingen			
[6]	Egalisatierekening bijdragen van derden	34,8	27,4
[7]	Achtergestelde geldleningen	88,0	100,6
[8]	Langlopende geldleningen	864,7	852,6
[9]	Derivaten	57,9	85,9
[10]	Voorzieningen personeelsbeloningen	8,5	10,4
[11]	Overige voorzieningen	15,1	8,2
		<u>1.069,0</u>	<u>1.085,1</u>
[12]	Kortlopende verplichtingen		
	Handelsschulden en overige te betalen posten	118,6	137,5
	Belastingverplichtingen	9,9	9,8
	Rentedragende verplichtingen	40,2	31,2
	Kortetermijnpersoneelsbeloningen	23,5	21,1
	Overlopende passiva	12,3	11,8
		<u>204,5</u>	<u>211,4</u>
	Totaal passiva	1.711,8	1.682,6

Noten in de linkermarge van tabellen verwijzen naar de toelichting op pagina 79 en verder.

7.5 GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING EN TOTAAL-RESULTAAT

In miljoenen euro's	2013	2012
[14] Netto-omzet uit hoofde van levering van goederen en diensten	352,4	351,8
[15] Overige opbrengsten	34,1	34,2
Totaal bedrijfsopbrengsten uit doorlopende bedrijfsactiviteiten	386,5	386,0
BEDRIJFSKOSTEN		
[16] Kosten uitbesteed werk en inhuur personeel	31,8	36,2
Grondwaterbelastingen en -heffingen	5,0	4,8
[17] Overige kosten	89,3	94,2
[18] Personeelskosten	81,2	78,9
[19] Afschrijvingen, reële-waardemutaties en bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa	98,8	97,8
Totaal bedrijfskosten	306,1	311,9
BEDRIJFSRESULTAAT	80,4	74,1
[20] Financiële baten	0,5	-
[21] Financiële lasten	-41,6	-44,3
[22] Aandeel in resultaat in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-	-0,2
	-41,1	-44,5
RESULTAAT VOOR EN NA BELASTINGEN	39,3	29,6
Waarvan:		
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders van Vitens	39,3	29,6
GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN OVERIG TOTAAL RESULTAAT		
In miljoenen euro's	2013	2012
Resultaat voor en na belastingen	39,3	29,6
Mutatie in effectief dekkende rentederivaten	28,0	-26,2
Totaalresultaat	67,3	3,4
Waarvan:		
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders van Vitens	67,3	3,4

Noten in de linkermarge van tabellen verwijzen naar de toelichting op pagina 91 en verder.

Het is niet de verwachting dat de mutatie in effectief dekkende rentederivaten in de toekomst zal worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening.

7.6 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

[25]

In miljoenen euro's		2013	2012
	Resultaat voor en na belastingen	39,3	29,6
	Aanpassingen voor:		
[20,21]	Financiële baten en lasten	41,1	44,3
[19]	Afschrijvingen, reële-waardemutaties en bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa	98,1	96,4
[6]	Amortisatie egalisatierekening bijdragen van derden	-1,0	-0,7
[10,11]	Dotatie/vrijval voorzieningen	2,1	2,9
[3]	Overige mutaties financiële vaste activa	-	0,2
		140,3	143,1
	Veranderingen in werkkapitaal:		
[4]	Handels- en overige vorderingen	-0,6	7,6
	Handelsschulden en overlopende passiva	1,2	-4,0
		0,6	3,6
[6]	Ontvangsten egalisatierekening bijdragen van derden	8,4	9,7
[10,11]	Onttrekkingen voorzieningen	-3,8	-5,6
	Kasstroom uit operationele bedrijfsactiviteiten	184,8	180,4
[20]	Ontvangen rente	0,5	-
	Betaalde rente	-43,3	-45,5
		-42,8	-45,5
	Kasstroom uit operationele activiteiten	142,0	134,9
[1,21]	Investeringsactiviteiten	-116,1	-105,9
[1,19]	Desinvesteringen	0,8	0,1
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-115,3	-105,8
[8]	Opgenomen langlopende geldleningen	50,0	50,0
[8]	Aflossingen langlopende geldleningen	-47,4	-57,0
[7]	Aflossingen achtergestelde geldleningen	-12,6	-12,5
[3]	Verstreekte leningen	-12,6	-
[3]	Ontvangen aflossingen op leningen	1,8	-
[5]	Betaald dividend	-14,9	-15,5
[12]	Mutatie rentedragende verplichtingen	9,0	5,9
	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-26,7	-29,1
	Nettokasstroom	-	-
	Mutatie liquide middelen	-	-
	Mutatie in geldmiddelen	-	-

Noten in de linkermarge van tabellen verwijzen naar de toelichting op pagina 79 en verder.

7.7 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN

	Aandelenkapitaal	Agioreserve gewoon kapitaal	Herwaarderings- reserve ¹	Afdekkings- reserve ²	Overige reserves ²	Resultaat boekjaar	Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeel- houders van Vitens
In miljoenen euro's							
Per 1 januari 2012	5,8	147,2	1,9	-59,7	267,1	36,0	398,3
Resultaat boekjaar 2012	-	-	-	-	-	29,6	29,6
Overig totaal resultaat 2012	-	-	-	-26,2	-	-	-26,2
Totaal resultaat 2012	-	-	-	-26,2	-	29,6	3,4
Bestemming resultaat 2011	-	-	-	-	36,0	-36,0	-
Vrijval herwaarderingsreserve	-	-	-1,5	-	1,5	-	-
Dividenduitkering gewone aandelen	-	-	-	-	-15,5	-	-15,5
Per 31 december 2012	5,8	147,2	0,4	-85,9	289,0	29,6	386,1
Resultaat boekjaar 2013	-	-	-	-	-	39,3	39,3
Overig totaal resultaat 2013	-	-	-	28,0	-	-	28,0
Totaal resultaat 2013	-	-	-	28,0	-	39,3	67,3
Bestemming resultaat 2012	-	-	-	-	29,6	-29,6	-
Vrijval herwaarderingsreserve	-	-	-0,2	-	-	-	-0,2
Dividenduitkering gewone aandelen	-	-	-	-	-14,9	-	-14,9
Per 31 december 2013	5,8	147,2	0,2	-57,9	303,7	39,3	438,3

1. De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de herwaardering van dienstwoningen. De reserve bedraagt ultimo 2013 € 0,2 miljoen (2012: € 0,4 miljoen).

2. Het saldo van de overige reserves en de negatieve afdekkingsreserve zijn vrij uitkeerbaar.

7.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

ALGEMEEN

Vitens is een naamloze vennootschap die statutair gevestigd is in Utrecht en waarvan de aandelen worden gehouden door gemeenten en provincies in haar verzorgingsgebied. De belangrijkste activiteiten van Vitens zijn het oppompen van grondwater, het zuiveringsproces hiervan en de distributie van reinwater.

Deze jaarrekening 2013 is op 24 maart 2014 ondertekend door de Directie en door de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen zal de jaarrekening ter vaststelling voorleggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 24 april 2014.

IFRS

De jaarrekening van Vitens is opgesteld op basis van de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard door de Europese Unie (EU). IFRS omvat zowel de IFRS-standaarden als de International Accounting Standards die door de International Accounting Standards Board (IASB) zijn uitgebracht, en de interpretaties van IFRS- en IAS-standaarden, uitgebracht door het International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), respectievelijk het Standing Interpretations Committee (SIC).

De belangrijkste grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die zijn gehanteerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening worden hierna beschreven. Het historische kostenprincipe wordt gehanteerd. In afwijking hiervan geldt dat bepaalde activa en verplichtingen, met name dienstwoningen, kantoorgebouwen en derivaten, tegen reële waarde worden gewaardeerd. Tenzij anders vermeld, zijn deze waarderingsgrondslagen consistent toegepast voor alle boekjaren die in deze jaarrekening zijn opgenomen. De jaarrekening is gepresenteerd in miljoenen euro's (functionele en presentatievaluta) en afgerond naar het dichtstbijzijnde getal.

NIEUWE EN/OF GEWIJZIGDE IFRS-STANDAARDEN

De International Accounting Standards Board (IASB) en de International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) hebben in 2013 nieuwe en/of gewijzigde standaarden en interpretaties uitgebracht, die vanaf boekjaar 2013 van toepassing zijn voor Vitens. Hieronder worden de wijzigingen nader uiteengezet:

Effect van nieuwe boekhoudstandaarden

De volgende standaarden en interpretaties zijn effectief per 1 januari 2013 en van toepassing voor Vitens:

- Aanpassingen op IAS 1 Presentatie van elementen van niet-gerealiseerde resultaten, van kracht per 1 juli 2012.

- IFRS 1 Eerste toepassing van International Financial Reporting Standards – Government loans, van kracht per 1 januari 2013.
- Aanpassingen op IFRS 7, Informatieverschaffing Financiële Instrumenten, van kracht per 1 januari 2013.
- IFRS 13 Waardering tegen reële waarde, van kracht per 1 januari 2013.
- IAS 12 Latente belastingen – herstel van onderliggende activa, van kracht per 1 januari 2013.
- IAS 19 Employee benefits, van kracht per 1 januari 2013.
- Verbeteringen van de IFRSs (gepubliceerd mei 2012), van kracht per 1 januari 2013.

Bovenstaande standaarden en interpretaties hebben geen materiële invloed op de geconsolideerde jaarrekening van Vitens.

Vitens heeft niet gekozen voor een vervroegde invoering van nieuwe standaarden, aanpassingen van standaarden en nieuwe interpretaties waarvan toepassing verplicht is voor boekjaren die beginnen na 1 januari 2014 of latere jaren.

De volgende standaarden en interpretaties zijn uitgegeven maar nog niet van kracht voor de jaarrekening 2013:

- IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening, van kracht per 1 januari 2014.
- IFRS 11 Gemeenschappelijke regelingen, van kracht per 1 januari 2014.
- IFRS 12 Bekendmaking van belangen in andere entiteiten, van kracht per 1 januari 2014.
- IAS 27 Enkelvoudige jaarrekening, van kracht per 1 januari 2014.
- IAS 28 Geconsolideerde deelnemingen, van kracht per 1 januari 2014.
- Aanpassingen op IFRS 10 Geconsolideerde jaarrekening, IFRS 12 Bekendmaking van belangen in andere entiteiten en IAS 27 Enkelvoudige jaarrekening, van kracht per 1 januari 2014.
- Aanpassingen op IAS 32 Presentatie van saldering van financiële activa en financiële verplichtingen, van kracht per 1 januari 2014.
- Aanpassingen op IAS 36 Bijzondere waardevermindering van activa, van kracht per 1 januari 2014.
- Aanpassingen op IAS 39 Financiële instrumenten, van kracht per 1 januari 2014.
- IFRIC 9 Heffingen, van kracht per 1 januari 2014.

Bovenstaande standaarden en interpretaties hebben naar verwachting geen materieel effect op de geconsolideerde jaarrekening 2013.

GRONDSLAGEN VOOR DE CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen de financiële gegevens van Vitens en haar groepsmaatschappijen waarin Vitens direct of indirect een beslissende invloed uitoefent voor wat betreft het zakelijke en financiële beleid. De activa, passiva en de resultaten van deze groepsmaatschappijen worden volledig in de consolidatie opgenomen. In het geval dat het belang in de geconsolideerde vennootschap minder dan 100% bedraagt, wordt een aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat opgenomen. De resultaten van de groepsmaatschappijen die in de loop van het boekjaar zijn verworven of afgestoten,

worden in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening opgenomen vanaf de datum van toetreding tot de groep respectievelijk tot de datum van afstoting. De grondslagen voor de balans en resultaatbepaling, alsmede het boekjaar, van de groepsmaatschappijen zijn overeenkomstig aan die van Vitens Belangen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden niet in de consolidatie betrokken.

Intercompany-transacties, balansposten en ongerealiseerde winsten op transacties tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd.

7.9 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING**MATERIËLE VASTE ACTIVA**

De post materiële vaste activa is onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen.
- Kantoorgebouwen.
- Dienstwoningen.
- Machines en installaties.
- Leidingen.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen.
- Werken in uitvoering.
- Grond- en hulpstoffen (voorraden).

Bedrijfsgebouwen en terreinen, machines en installaties, leidingen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen of verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Als eerste waardering bij toepassingen van IFRS (2006) heeft waardering tegen reële waarde plaatsgevonden. Deze reële waarde wordt verondersteld als 'deemed cost' waarbij afschrijvingen jaarlijks in mindering worden gebracht.

Kantoorgebouwen worden gewaardeerd volgens de reële-waardemethode in overeenstemming met IAS 16.31. Correcties voor een lagere reële waarde van de kantoorgebouwen worden in eerste instantie in mindering gebracht op een positieve herwaarderingsreserve en het meerdere wordt rechtstreeks ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aanpassingen naar een hogere waardering van de kantoorgebouwen worden voorzover zij een aanpassing zijn op in eerdere jaren verantwoorde afwaarderingen ten gunste van de winst-en-verliesrekening verantwoord; de resterende aanpassing van de herwaardering wordt verantwoord in een herwaarderingsreserve.

Taxaties van kantoorgebouwen vinden periodiek plaats. Dienstwoningen betreffen woningen die staan op waterwingebieden van Vitens en worden verhuurd tegen marktconforme huurprijzen aan (ex-)Vitens-werknemers. Vitens merkt deze woningen vanaf 2013 aan als materieel vast actief in overeenstemming met

IAS 16 (2012: IAS 40), waarbij waardering plaatsvindt tegen reële waarde en mutaties in het eigen vermogen worden verantwoord (herwaarderingsreserve). De overgang naar IAS 16 is gezien de beperkte impact op het resultaat en eigen vermogen 2012 en 2013 verwerkt vanaf 1 januari 2013. De reële waarde wordt onder andere afgeleid van de WOZ-waarde. Voor de ongerealiseerde waardewijzigingen wordt een herwaarderingsreserve gevormd.

Investeringsgedurende het boekjaar worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs verminderd met eventueel verkregen subsidies en overige bijdragen. Onder aanschaffingsprijs wordt verstaan de verkrijgingsprijs, hetzij de vervaardigingsprijs, hetzij waardering op reële waarde in de situatie van overgenomen vennootschappen. De kostprijs van zelfvervaardigde activa bestaat uit directe kosten van vervaardiging en toeslagen voor indirecte productiekosten.

Materiële vaste activa, met uitzondering van dienstwoningen, worden afgeschreven op basis van de lineaire methode over de verwachte gebruiksduur van de verschillende componenten waaruit het betrokken actief bestaat. De afschrijving start op moment van ingebruikname van de betreffende activa.

De gebruiksduren van de componenten waaruit de activacategorieën bestaan, zijn als volgt opgebouwd:

- Bedrijfsgebouwen 40 jaar, terreinvoorzieningen 15 jaar en terreinen (grond) worden niet afgeschreven.
- Kantoorgebouwen 40 jaar.
- Productielocaties civieltechnisch 40 jaar, elektrotechnisch en werktuigbouwkundig 15 jaar.
- Overige machines en installaties 15 jaar.
- Leidingen: hoofdleidingen 50 jaar en aansluitleidingen 33^{1/3} jaar.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen 3-5 jaar (waaronder ICT).
- Werken in uitvoering worden niet afgeschreven.

- Grond- en hulpstoffen (voorraden) worden niet afgeschreven.

De verwachte gebruiksduur, de restwaarde en afschrijvingsmethoden worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig aangepast. Winsten of verliezen bij afstoting worden bepaald aan de hand van de opbrengsten en de op moment van afstoting geldende boekwaarde.

Toerekening van rentekosten vindt plaats in overeenstemming met IAS 23 aan projecten in aanbouw. Rentekosten worden toegerekend aan projecten welke gestart zijn na 1 januari 2009 met een verwachte looptijd langer dan 12 maanden en een verwacht investeringsbedrag groter dan € 1 miljoen. Toerekening van de rentekosten vindt plaats op basis van de gewogen gemiddelde rente over de rentedragende schulden (2013: 4%; 2012: 4,15%).

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VASTE ACTIVA

Indien omstandigheden hiertoe aanleiding geven wordt vastgesteld of sprake is van bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van deze activa. Voor de activa is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde. De bedrijfswaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen.

Het bedrag van de afwaardering wordt ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht en zichtbaar in noot [19] afschrijvingen. Nadat een verlies wegens bijzondere waardevermindering is verwerkt, wordt de jaarlijkse afschrijving aangepast aan de herziene boekwaarde verminderd met de restwaarde. Indien het bedrag van de afwaardering groter is dan de boekwaarde van het actief, moet worden bezien of een voorziening op basis van verplichtingen moet worden gevormd.

In 2013 heeft het management aanwijzingen voor mogelijke bijzondere waardeverminderingen geïdentificeerd. Als gevolg hiervan heeft bijzondere waardevermindering plaatsgevonden op een aantal gronden, installaties, leidingen en procesautomatisering.

GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

Geassocieerde deelnemingen zijn die entiteiten waarop Vitens, direct of indirect, invloed van betekenis uitoefent op het financiële en operationele beleid, maar waar het geen beslissende zeggenschap over heeft. Over het algemeen is hier sprake van als Vitens tussen de 20% en 50% van de stemrechten kan uitoefenen. Geassocieerde deelnemingen worden bij verwerving gewaardeerd tegen kostprijs (zijnde de reële waarde) en vanaf dat moment worden waardemutaties van de geassocieerde deelnemingen direct opgenomen in de winst-en-verliesrekening (equity-methode).

Joint ventures zijn overeenkomsten waarbij Vitens, tezamen met een of meerdere partijen, activiteiten uitvoert waarbij alle partijen gezamenlijk de zeggenschap uitoefenen. Investerings in geassocieerde deelnemingen waarop Vitens invloed van betekenis uitoefent en belangen in joint ventures worden gewaardeerd volgens de 'equity-methode'. De boekwaarde van de geassocieerde deelneming of de joint venture omvat de goodwill die bij de overname is betaald en het aandeel van Vitens in de wijzigingen in het eigen vermogen van de geassocieerde deelneming, respectievelijk joint venture na het moment van overname.

OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA

De overige financiële activa betreffen verstrekte leningen en vorderingen en zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingen.

DERIVATEN

Bij de gewone bedrijfsuitoefening wordt gebruik gemaakt van derivaten (financiële instrumenten) om renterisico's te beperken. Het doel van dit beheer is de invloed van veranderingen in rentetarieven op de resultaten te beperken. Rentederivaten worden gebruikt om de leningenportefeuille te sturen op het gewenste risicoprofiel en worden niet gebruikt voor speculatieve of handelsdoeleinden. Deze rentederivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde vanaf het moment dat het contract is afgesloten (trade date). De reële waarde is een resultante van de ontwikkelingen van de markttrente en de vastgestelde rente van het onderliggende derivaat. De afgesloten rentederivaten worden aangemerkt als hedge-instrumenten. Vitens hanteert onderstaande waarderingshiërarchie:

Niveau 1: genoteerde (niet-aangepaste) koersen op actieve markten voor identieke activa of verplichtingen.

Niveau 2: overige methoden waarbij alle variabelen een significant effect op de verwerkte reële waarde hebben en direct of indirect waarneembaar zijn.

Niveau 3: methoden waarbij variabelen worden gehanteerd die een significant effect op de verwerkte reële waarde hebben, doch niet zijn gebaseerd op waarneembare marktgegevens.

De derivaten zijn in de waarderingshiërarchie gewaardeerd op de niveau 2-methode, waarbij variabelen die een significant effect op de verwerkte reële waarde hebben direct of indirect waarneembaar zijn. Vitens hanteert een netto contante-waardeberekening, rekening houdend met kredietrisico. Relevante variabelen die van toepassing zijn voor waardering derivaten betreffen (i) contante waarden van rentebetalingen; en (ii) geprognosticeerde rentecurves.

Door toepassing van rentederivaten wordt een vaste cash outflow gerealiseerd. Vitens betaalt vast-rentend op het derivaat, terwijl de betaalde kortetermijnrente op roll-overleningen wordt betaald uit de ontvangst

van de korte rente op het derivaat.

Een hedge wordt geacht effectief te zijn indien, vanaf het begin en gedurende de looptijd van de hedge-relatie, verwacht wordt dat veranderingen van de cashflows van het gehedged item vrijwel volledig worden afgedekt door veranderingen in de cashflows van het hedge-instrument.

Is dit het geval, dan worden de schommelingen in de reële waarde van de derivaten ten gunste/ten laste van de afdekkingsreserve (eigen vermogen) verantwoord (hedge accounting). Indien het derivaat zich niet langer kwalificeert als hedge-instrument worden de schommelingen in de reële waarde ten gunste/ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Bijzondere waardeverminderingen financiële vaste activa

Voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN

Handels- en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een waardecorrectie in verband met mogelijke oninbaarheid. Saldering en presentatie van handels- en overige vorderingen op en ontvangen voorschotten van verbruikers vinden plaats op basis van afrekgroepen: een groepeeringsmethodiek van klanten op basis van in de tijd gespreide meteropnames ter bepaling van het te factureren waterverbruik. Handels- en overige vorderingen worden niet langer opgenomen als de gelden zijn ontvangen of als oninbaarheid is vastgesteld.

LIQUIDE MIDDELEN

De post liquide middelen bestaat uit banktegoeden en

contanten en wordt gewaardeerd tegen reële waarde, hetgeen overeenkomt met de nominale waarde. Schulden aan bankinstellingen worden verantwoord onder de rentedragende verplichtingen.

EGALISATIEREKENING BIJDRAGEN VAN DERDEN

De egalisatierekening bijdragen van derden wordt overeenkomstig IFRIC 18 met ingang van 2010 gewaardeerd tegen de van derden ontvangen bijdragen in aanleg van aansluitleidingen verminderd met amortisaties. De amortisatie van de egalisatierekening vindt plaats in 33^{1/3} jaar en is gelijkgesteld aan de afschrijvingstermijn van de investeringen in aansluitleidingen. De jaarlijkse amortisatie wordt verantwoord onder de overige opbrengsten.

RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN

De rentedragende verplichtingen zijn bij opname gewaardeerd tegen reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode. De binnen een jaar vervallende aflossingsverplichtingen van de langlopende verplichtingen worden gepresenteerd onder de kortlopende verplichtingen.

VOORZIENINGEN PERSONEELSBELONINGEN

De post voorzieningen personeelsbeloningen omvat:

- De voorziening als gevolg van reorganisatie fusie 2002 is gevormd ter dekking van de verplichtingen uit het sociaal plan. Belangrijke onderdelen betreffen de 56+ - regeling en boventalligheid.
- De voorziening als gevolg van reorganisatie fusie 2006 is gevormd naar aanleiding van de fusie tussen Vitens, N.V. Hydron Flevoland, N.V. Hydron Midden-Nederland en Coöperatie Hydron U.A. Dit ter dekking van de verplichtingen uit het sociaal plan. Het sociaal plan heeft een looptijd van drie jaar, waarna het collectief recht overgaat in een individueel recht. De kosten die uit het sociaal plan voortvloeien worden voornamelijk veroorzaakt door de kosten die gemoeid zijn met herplaatsing van boventallige medewerkers. De berekening is gebaseerd op het aantal boventalligen met daarbij totale loonkosten per werknemer, een reële benadering van het aantal dienstjaren en de (gemiddelde) leeftijd. De uitkeringstromen zijn contant gemaakt tegen een nominale rekenrente van 4% (2012: 4,15%).
- Als gevolg van het integreren van de laboratoriumactiviteiten uit Utrecht in Leeuwarden is in 2008 een reorganisatievoorziening gevormd. Dit ter dekking van de verplichtingen uit het sociaal plan. Het sociaal plan heeft een looptijd van drie jaar, waarna het collectief recht overgaat in een individueel recht. De kosten die uit het sociaal plan voortvloeien worden voornamelijk veroorzaakt door de kosten die gemoeid zijn met herplaatsing van boventallige medewerkers. De berekening is gebaseerd op het aantal boventalligen met daarbij totale loonkosten per werknemer, een reële benadering van

het aantal dienstjaren en de (gemiddelde) leeftijd. De uitkeringstromen zijn contant gemaakt tegen een nominale rekenrente van 4% (2012: 4,15%). Alle gevallen van boventalligheid hebben zich in 2008 voorgedaan.

- Als gevolg van de beslissing om Vitens procesgericht in te richten (kanteling van de organisatie) en het efficiënter inrichten van de onderliggende processen is in 2010 een reorganisatievoorziening gevormd. De voorziening is gevormd ter dekking van de verplichtingen uit het sociaal plan. De kosten die uit het sociaal plan voortvloeien worden voornamelijk veroorzaakt door de kosten die gemoeid zijn met herplaatsing van boventallige medewerkers. De berekening is gebaseerd op het aantal boventalligen met daarbij totale loonkosten, een reële benadering van de (gemiddelde) leeftijd en de te verwachten begeleidingsperiode. De uitkeringstromen zijn contant gemaakt tegen een nominale rekenrente van 4% (2012: 4,15%).

De aard en het bedrag van ontslagvergoedingen als gevolg van een besluit van Vitens om de arbeidsrelatie met een werknemer te beëindigen voor pensioeringsdatum of vanwege het besluit van een werknemer om op vrijwillige basis in te stemmen met beëindiging van de arbeidsrelatie zijn vastgelegd in het sociaal plan en als zodanig meegenomen in de vorming van de reorganisatievoorziening.

De jubileumvoorziening is gevormd ten behoeve van toekomstige jubileumuitkeringen en is actuarieel berekend. Hierbij is rekening gehouden met de overlevingstabel 2012 voor mannen en vrouwen, toekomstig personeelsverloop en salarisstijgingen. De voorziening is contant gemaakt tegen een nominale rekenrente van 4% (2012: 4,15%).

Het kortlopend deel van de voorziening personeelsbeloningen wordt verantwoord onder de kortlopende verplichtingen.

OVERIGE VOORZIENINGEN

Genoemde voorzieningen worden gevormd indien:

- Per balansdatum een juridisch afdwingbare en/of feitelijke verplichting bestaat die voortvloeit uit gebeurtenissen voor de balansdatum.
- Het aannemelijk is dat er een uitstroom van middelen zal plaatsvinden om de verplichting af te wikkelen.
- Een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de verplichting.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn, tenzij het effect van de tijds waarde van geld significant is. In dat geval wordt de voorziening gewaardeerd tegen contante waarde.

Het kortlopend deel van de overige voorzieningen wordt verantwoord onder de kortlopende verplichtingen.

COLLECTIEVE REGELINGEN

Vitens kent een Pensioen- en Flexibele Uittredingsregeling voor huidige en voormalige werknemers. De pensioenen zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP en de Flexibele Uittreding bij Stichting Flexibel Uittreden Nutsbedrijven en is daarmee indirect ondergebracht bij het Pensioenfonds ABP. Het betreffen collectieve regelingen waarbij meerdere werkgevers zijn aangesloten en zijn in wezen toegezegd-pensioenregelingen, waarbij de pensioenuitkering gebaseerd is op de lengte van het dienstverband en het gemiddeld salaris van de werknemer gedurende dit dienstverband. De pensioenregelingen kunnen worden aangemerkt als 'multi-employer funds'. IAS 19 verlangt dat bepaalde informatie inzake toegezegd-pensioenregelingen wordt toegelicht in de jaarrekening. Met name het saldo van de met de regeling samenhangende activa en passiva dient in de balans opgenomen te worden als een vordering of verplichting. Beide pensioenfonds hebben aangegeven dat zij niet in staat zijn om aan de deelnemende ondernemingen de informatie te verschaffen die noodzakelijk is inzake toegezegd-pensioenregelingen. Daarom worden beide regelingen behandeld als toegezegde-bijdragenregelingen en worden de verschuldigde pensioenpremies over het boekjaar als pensioenlasten in het resultaat verantwoord. De verwachte pensioenlasten voor 2014 bedragen € 10,8 miljoen (2013: werkelijk € 9,9 miljoen). De dekkingsgraad van het ABP bedraagt ultimo 2013 105,9% (2012: 96%). Dit is 1,7%-punt hoger dan het vereiste minimum van 104,2%. Daarom heeft het bestuur van het ABP besloten om de 0,5% waarmee het opgebouwde pensioen in 2013 is verlaagd, op 1 april 2014 weer aan het opgebouwde pensioen toe te voegen. De verlaging van vorig jaar heeft geen gevolgen voor het opgebouwde pensioen.

KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN

De kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Een kortlopende verplichting wordt in de balans opgenomen zodra Vitens contractpartij is en/of er een concrete dienst of levering van goederen heeft plaatsgevonden.

LEASEOVEREENKOMSTEN

Door Vitens zijn operationele leaseovereenkomsten aangegaan voor een groot deel van het wagenpark. De risico's en voordelen die verband houden met het eigendom van de betrokken activa zijn niet overgedragen aan de lessee. Als gevolg hiervan worden betalingen uit hoofde van deze leaseovereenkomsten op tijds-evenredige basis als last in het resultaat verwerkt.

NETTO-OMZET UIT HOOFDE VAN LEVERING VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

De netto-omzet bestaat uit vastrechtvergoeding en de vergoeding voor levering van drinkwater. De verantwoording van de drinkwateropbrengsten wordt gebaseerd op het totaal aan derden geleverde hoeveelheid water. De omzetgegevens worden verkregen

uit metingen bij klanten en, voor wat betreft het nog niet afgerekend deel, uit schattingen op basis van ervaringscijfers. Over de netto-omzet geheven omzetbelasting en belasting op leidingwater worden niet in de omzet begrepen. De netto-omzet wordt genomen op het moment dat de voordelen van eigendom en het risico van waardevermindering zijn overgedragen op de koper.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Onder de overige opbrengsten worden opbrengsten verantwoord die niet direct gerelateerd zijn aan de kernactiviteiten. De overige opbrengsten bestaan onder meer uit de volgende posten:

- Opbrengsten verhuizingen/nieuwe aansluitingen en incasso. Bij verhuizingen/nieuwe aansluitingen wordt door Vitens een extra bijdrage in rekening gebracht in verband met de administratieve afhandeling.
- Opbrengst brandkranen. Dit betreft deels een eenmalige bijdrage en een jaarlijks terugkerende vergoeding ten behoeve van het onderhoud.
- Opbrengst werk voor derden betreft diverse activiteiten die Vitens voor derden verricht.
- Opbrengst huur en pacht. Betreft huuropbrengsten bedrijfspwoningen, aanwezig op gronden waarop productielocaties zijn gevestigd of winning plaatsvindt. Verder betreffen het pachtopbrengsten op gronden.
- Meeliftvergoedingen. Betreft vergoedingen van met name waterschappen en gemeenten voor het meeliften op de rekening van Vitens voor verontreinigingsheffingen/ingezetenenomslag en rioolheffingen.
- Opbrengsten analyses en advisering. Betreft opbrengsten voor analyses vanuit het laboratorium van Vitens voor derden.
- Opbrengsten vanuit dienstverlening aan Evides N.V., Vitens Evides International B.V en Stichting Aansluitingen.nl.
- Amortisatie bijdragen van derden. Betreft bijdragen voor aanleg aansluitleidingen. De amortisatie van de egalisatierekening vindt plaats in 33^{1/3} jaar.
- De activiteiten uit 'overige opbrengsten' worden als opbrengst verantwoord voor zover levering van goederen en diensten heeft plaatsgevonden en voor zover de prestaties zijn geleverd.

KOSTEN UITBESTEED WERK EN INHUUR PERSONEEL

Dit zijn kosten die Vitens maakt ten behoeve van haar exploitatie en betreffen uitbesteed werk en inhuur personeel van derden en worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

GRONDWATERBELASTINGEN EN -HEFFINGEN

Dit zijn kosten die Vitens maakt ten behoeve van haar exploitatie en betreffen belastingen die verbonden zijn aan het onttrekken van grondwater en worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

OVERIGE KOSTEN

Dit zijn kosten die Vitens maakt ten behoeve van zijn exploitatie en bestaan onder meer uit grond- en hulpstoffen, elektra, autokosten en overige kosten. Deze kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

PERSONEELSKOSTEN

De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf betreft directe personeelskosten en indirecte overige kosten, en die zijn gemaakt ten dienste van de verwaardiging van materiële vaste activa welke betrekking hebben op infrastructurele werken van de onderneming. Deze geactiveerde productie wordt in mindering gebracht op de personeelskosten en de overige kosten.

FINANCIËLE BATEN

De financiële baten bestaan uit interestbaten op financiële activa, zijnde leningen, berekend op basis van de effectieve-interestmethode en worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

FINANCIËLE LASTEN

De interestlasten hebben betrekking op rentedragende verplichtingen, berekend op basis van de effectieve-interestmethode en worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De rentedragende verplichtingen omvatten vastrentende leningen, achtergestelde leningen, roll-overleningen, rentederivaten en rekening-courant. Daarnaast bevatten ze een vrijval van het verschil tussen de reële waarde en nominale waarde van de leningenportefeuille van overgenomen partijen, oprentingskosten voorzieningen en overige kosten van financiering zoals bereidstellingsprovisies, garanties en bankkosten.

AANDEEL IN RESULTAAT IN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

Betreft resultaat in geassocieerde deelnemingen en joint ventures en eventuele boekwinst/verlies uit verkoop van effecten.

BELASTINGEN

Ingevolge artikel 2 leden 3 en 7 van de Wet op de Vennootschapsbelasting is de levering van drinkwater niet onderworpen aan de heffingen van deze wet. De vennootschapsbelasting over de resultaten van vennootschapsbelastingplichtige dochter Vitens Watermanagement B.V. wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar van de deelneming, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen tussen de commerciële en fiscale winstberekening en aanwezige fiscale voorvoegingsverliezen. Niet-gewaardeerde latente belastingvorderingen hebben betrekking op fiscaal compensabele verliezen en voorvoegingsverliezen. Deze zijn niet tot waardering gebracht, aangezien realisatie op korte termijn niet waarschijnlijk is.

VERONDERSTELLINGEN, SCHATTINGEN EN AANNAMES IN DE JAARREKENING

Het opstellen van een jaarrekening brengt met zich mee dat gebruik wordt gemaakt van aannames, veronderstellingen en schattingen die zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en op factoren die naar het oordeel van het management aanvaardbaar zijn, gegeven de specifieke omstandigheden. Deze aannames, veronderstellingen en schattingen zijn van invloed op de waardering en presentatie van de gerapporteerde activa en verplichtingen alsmede op het resultaat over het boekjaar. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van de gehanteerde schattingen en veronderstellingen. Hieronder gaan we in op de genoemde posten.

Voorziening personeelsbeloningen

De genoemde voorzieningen zijn bepaald op basis van veronderstellingen omtrent toekomstige ontwikkelingen van bijvoorbeeld salarissen, sociale wetgeving, verloop personeel en statistisch onderbouwde aannames ten aanzien van overleving. Dit complex van aannames in samenhang met de gehanteerde disconteringsvoeten leidt tot grote invloed op de waardering van de voorzieningen en de resultaten.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen hebben betrekking op een aantal juridische geschillen en lopende huurverplichtingen. De voorzieningen zijn bepaald op basis van de best mogelijke inschattingen van het management waartegen de verplichtingen kunnen worden afgewikkeld.

Waardering van materiële vaste activa

Bij de bepaling van de boekwaarde van materiële vaste activa wordt gebruikgemaakt van schattingen van afschrijvingstermijnen; deze zijn afgeleid van verwachtingen omtrent de technische en economische levensduur van de onderliggende activa. Als gevolg van veranderingen in de toekomst op het gebied van technologische ontwikkeling of in het gebruik van de activa kunnen veranderingen ontstaan in de levensduur van de activa en dit kan dan aanleiding geven tot bijzondere waardevermindering. Een stijging/daling van 10% op de afschrijvingen (afschrijvingspercentages) leidt tot hogere/lagere afschrijvingen van circa € 8,5 miljoen.

Debiteuren

Vitens beoordeelt periodiek de volwaardigheid van vorderingen op basis van ervaringscijfers van het betaalgedrag uit het verleden. Eventuele waardeverminderingen worden in mindering gebracht op het debiteurensaldo. Vitens hanteert onderstaande voorzieningspercentages voor haar openstaande waterdebiteuren intern en extern (overgedragen aan een incassobureau):

Ouderdomscategorie	% debiteuren intern bij Vitens	% debiteuren bij incassobureau
Openstaande handelsdebiteuren 0-90 dagen	0%	0%
Openstaande handelsdebiteuren 91-180 dagen	15%	30%
Openstaande handelsdebiteuren 181-365 dagen	25%	50%
Openstaande handelsdebiteuren > 365 dagen	60%	90%

Op individuele basis kan de voorziening afwijken van bovenstaande percentages. Een verhoging/verlaging van 10% van de voorzieningspercentages > 90 dagen leidt tot een dotatie/vrijval van de voorziening waterdebiteuren van circa € 0,2 miljoen.

Reële waardebepaling financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten zijn in de balans tegen reële waarde verantwoord. Voor overige financiële instrumenten, waaronder verkregen en uitgegeven leningen, is de reële waarde in de toelichting bij de jaarrekening opgenomen.

Omzetverantwoording

De verantwoording van de drinkwateropbrengsten wordt gebaseerd op het totaal aan derden geleverde hoeveelheid water (belasting op leidingwater behoort niet tot de omzet). Vitens hanteert een systematiek van omzetbepaling waarbij het werkelijk gemeten verbruik wordt toegerekend aan maanden/jaren conform de volgende drie stappen:

1. De werkelijk gefactureerde hoeveelheden $m^3/omzet$. Per klant wordt het werkelijk aantal gefactureerde $m^3/omzet$ toegerekend aan de kalenderjaren. In 2013 is 42% van de levering aan klanten in 2013 gefactureerd.
2. De nog te factureren hoeveelheden $m^3/omzet$ tot en met einde van het kalenderjaar (jaarprognose). Voor de periode in het boekjaar waarover de klanten nog geen afrekening hebben ontvangen wordt een schatting gemaakt op basis van historische meterstanden in relatie tot de actuele reinwaterafgifte. Het vastgesteld verbruik wordt vervolgens gecorrigeerd voor trend- en seizoenspatroon. Een hogere/lagere inschatting van de nog af te rekenen omzet van 1% leidt tot een hogere/lagere netto-omzet van circa € 2,1 miljoen. Onder noot [28] is een nadere toelichting opgenomen betreffende afloop balansposten omzet uit voorgaande jaren en het werkelijk vastgestelde 'Niet In Rekening Gebracht' (NIRG) in %.
3. Totaal verbandcontrole tussen klantgegevens SAP IS-U en reinwaterafgiftecijfers. Ter controle worden de klantgegevens gelegd naast de waterbalansen (afgiftecijfers productielocaties). Mutaties worden geanalyseerd evenals de ontwikkeling van het NIRG-verbruik.

7.10 GRONDSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij voor de herleiding van de mutatie in geldmiddelen wordt uitgegaan van het resultaat na belastingen volgens de winst- en-verliesrekening.

Het in het kasstroomoverzicht gehanteerde begrip geldmiddelen betreft de liquide middelen zoals in de balans gehanteerd.

7.11 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

[1] Materiële vaste activa

In miljoenen euro's	Bedrijfsge- bouwen en terreinen	Kantoor- gebouwen	Dienst- woningen	Machines en installaties	Leidingen	Andere vaste middelen	Werken in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2012								
Aanschafwaarde	542,2	30,4	15,7	535,3	1.941,4	121,4	52,5	3.238,9
Cumulatieve afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen en reële-waarde- mutaties	-220,8	-3,2	-	-356,7	-928,6	-101,2	-	-1.610,5
Boekwaarde per 1 januari 2012	321,4	27,2	15,7	178,6	1.012,8	20,2	52,5	1.628,4
Mutaties 2012								
Bijzondere waardevermindering	-	-	-	-	-	-	-	-
Reële-waardemutaties	0,6	-3,8	-5,1	-0,9	-	-	-	-9,2
Investerings	-	0,1	-	-	61,1	-	44,9	106,2
Ingebruikname werken in uitvoering	18,5	0,1	-	16,5	5,8	6,9	-47,8	-
Desinvesteringen	-0,1	-	-	-0,3	-	-0,5	-	-0,9
Afschrijvingen	-12,3	-0,1	-	-22,7	-40,8	-10,5	-	-86,4
Totaal	6,7	-3,7	-5,1	-7,4	26,1	-4,1	-2,9	9,6
Stand per 31 december 2012								
Aanschafwaarde	561,7	31,1	10,6	550,4	2.008,3	128,1	49,6	3.339,8
Cumulatieve afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen en reële-waarde- mutaties	-233,6	-7,6	-	-379,2	-969,4	-112,0	-	-1.701,8
Boekwaarde per 31 december 2012	328,1	23,5	10,6	171,2	1.038,9	16,1	49,6	1.638,0
Mutaties 2013								
Bijzondere waardevermindering	-4,0	-	-	-2,2	-0,6	-0,7	-0,8	-8,3
Reële-waardemutaties	-1,3	-1,6	-2,9	-	-	-	-	-5,8
Investerings	2,8	-0,3	-	0,4	56,3	-0,1	57,0	116,1
Ingebruikname werken in uitvoering	5,9	0,7	-	20,7	7,1	5,9	-40,3	-
Desinvesteringen	-0,4	-	-	-	-	-	-	-0,4
Afschrijvingen	-12,2	-0,3	-	-22,0	-42,1	-8,0	-	-84,6
Totaal	-9,2	-1,5	-2,9	-3,1	20,7	-2,9	15,9	17,0
Stand per 31 december 2013								
Aanschafwaarde	565,9	31,5	7,7	570,0	2.071,0	132,3	65,5	3.443,9
Cumulatieve afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen en reële-waarde- mutaties	-247,0	-9,5	-	-401,9	-1.011,4	-119,1	-	-1.788,9
Boekwaarde per 31 december 2013	318,9	22,0	7,7	168,1	1.059,6	13,2	65,5	1.655,0

In miljoenen euro's	2013	2012
Bedrijfsgebouwen en terreinen	318,9	328,1
Kantoorgebouwen	22,0	23,5
Dienstwoningen	7,7	10,6
Machines en installaties	168,1	171,2
Leidingen	1.059,6	1.038,9
Andere vaste middelen	13,2	16,1
Werken in uitvoering	65,5	49,6
Subtotaal materiële vaste activa	1.655,0	1.638,0
Grond- en hulpstoffen (voorraden)	5,8	5,0
Totaal materiële vaste activa	1.660,8	1.643,0

In overeenstemming met de wijziging in IAS 16 classificeert Vitens haar grond- en hulpstoffen (voorraden) vanaf 1 januari 2013 onder de materiële vaste activa. Voorheen werden de grond- en hulpstoffen (voorraden) onder de vlottende activa opgenomen.

Toerekening van de rentekosten (IAS 23) vindt plaats op basis van de gewogen gemiddelde rente over de rente dragende schulden (2013: 4%; 2012: 4,15%) voor projecten welke zijn gestart na 1 januari 2009, een minimale investering van € 1 miljoen en een looptijd langer dan 12 maanden. In 2013 is € 0,8 miljoen (2012: € 0,7 miljoen) toegerekend aan projecten in aanbouw. Ultimo 2013 bedraagt het totaal van de geactiveerde rente € 2,1 miljoen (2012: € 1,3 miljoen).

Vitens is bezig met een strategische heroriëntatie van haar huisvesting en heeft een deel van de kantoorgebouwen op peildatum 31 december 2013 laten taxeren door een onafhankelijke partij en opnieuw gewaardeerd. De assumpties die voor de waardering zijn gebruikt betreffen dat twee kantoorgebouwen worden aangewend voor voortgezet gebruik en twee kantoorgebouwen buiten gebruik zullen worden gesteld. Hierdoor heeft in 2013 een reële-waardemutatie plaatsgevonden van totaal € 2,9 miljoen (2012: € 4,1 miljoen) op kantoorgebouwen, terreinen en machines en installaties.

Op gronden heeft in 2013 een afwaardering plaatsgevonden van € 4,0 miljoen. Hiervan heeft € 2,8 miljoen betrekking op gronden waar Vitens nog als eigenaar was aangemerkt en de boekwaarde nog niet in mindering was gebracht. Gezien de beperkte impact op eigen vermogen, materiële vaste activa en resultaat zijn deze posten in 2013 verantwoord. Daarnaast heeft een afboeking van € 1,2 miljoen plaatsgevonden als gevolg van herbestemming van gronden.

Op dienstwoningen heeft in 2013 een reële-waardemutatie plaatsgevonden van totaal € 2,9 miljoen (2012: € 5,1 miljoen) als gevolg van verslechterde marktomstandigheden en herijking van de plannen voor gebruik van de dienstwoningen in de toekomst. De reële waarde van de dienstwoningen wordt onder andere afgeleid van de WOZ-waarde. Vitens heeft in 2013 een afwaardering gedaan van totaal € 2,8 miljoen als gevolg van buitengebruikstelling van een aantal installaties en leidingen.

Verder heeft Vitens een afwaardering gedaan van € 1,5 miljoen als gevolg van een afboeking op procesautomatisering.

[2] Geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Hieronder is een overzicht opgenomen van de groepsmaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures.

Per 31 december 2013	Plaats	Belang (in %)
Groepsmaatschappijen (geconsolideerd)		
Vitens Watermanagement B.V.	Zwolle	99,9
Vitens Industriewater B.V.	Leeuwarden	100
Geassocieerde deelnemingen (niet geconsolideerd)		
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	Rijswijk	36,9
KWH Water B.V.	Nieuwegein	29,1
Joint ventures (niet geconsolideerd)		
Vitens Evides International B.V.	Zwolle	50
Aquario Watermanagement B.V.	Leeuwarden	50
Facturatie B.V.	Utrecht	50

In 2013 heeft KWH Water B.V. 1.050 nieuwe aandelen uitgegeven. Vitens heeft niet meegedaan aan deze emissie. Het belang van Vitens na deze emissie bedraagt 29,1% (2012: 31,1%).

In 2013 is Aqua Oud B.V. opgeheven en uitgeschreven bij de Kamer van Koophandel.

In 2014 worden de bedrijfsactiviteiten van Aquario Watermanagement B.V. beëindigd. Vitens heeft Aquario Watermanagement B.V. in 2013 gewaardeerd tegen de equity-methode verminderd met het aandeel van kosten van beëindiging (€ 0,3 miljoen).

In miljoenen euro's	Geassocieerde deelnemingen		Joint ventures		Totaal	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Boekwaarde per 1 januari	2,6	2,9	5,6	5,5	8,2	8,4
Mutaties						
Aandeel in resultaat	-	-0,3	-	0,1	-	-0,2
Totaal	-	-0,3	-	0,1	-	-0,2
Boekwaarde per 31 december	2,6	2,6	5,6	5,6	8,2	8,2
Financiële gegevens geassocieerde deelnemingen en joint ventures						
In miljoenen euro's	Activa	Verplichtingen	Omzet	Winst/Verlies	% Belang	Aandeel in netto-activa
2012						
Aquario Watermanagement B.V.	1,6	0,4	1,5	0,1	50,0%	0,6
Vitens Evides International B.V.	7,3	5,9	9,3	0,4	50,0%	0,7
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	1,6	1,0	3,8	0,1	36,9%	0,2
KWH Water B.V.	18,9	8,1	17,8	0,1	29,1%	3,1
Facturatie B.V.	9,3	0,1	2,7	-	50,0%	4,6

2013

Van de bovengenoemde geassocieerde deelnemingen en joint ventures is geen jaarrekening 2013 beschikbaar vóór publicatie van het Vitens Jaarverslag 2013. Het verwachte resultaat 2013 van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures is nihil.

De genoemde bedragen in bovenstaande tabel hebben betrekking op het geheel van de entiteiten.

[3] Overige financiële activa

In miljoenen euro's	Vorderingen
Boekwaarde per 1 januari 2012	0,6
Mutaties 2012	-
Boekwaarde per 31 december 2012	0,6
Verstrekke leningen	12,6
Ontvangen aflossingen op leningen	-1,8
Totaal mutaties 2013	10,8
Boekwaarde per 31 december 2013	11,4

Uitmo boekjaar bedragen de overige financiële activa € 11,4 miljoen (2012: € 0,6 miljoen); deze hebben betrekking op verstrekte leningen. Hiervan heeft € 10,9 miljoen betrekking op financiering van het wagenpark, waarvan € 10,3 miljoen in de vorm van een lening aan de leasemaatschappij. De looptijd van deze verstrekte lening bedraagt maximaal 5 jaar.

[4] Handels- en overige vorderingen

In miljoenen euro's	2013	2012
Handelsdebiteuren	24,2	21,9
Waardevermindering van debiteuren	-1,6	-2,1
Meelifters	1,4	1,4
Nettohandelsvorderingen	24,0	21,2
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2,2	3,4
Vooruitgefactureerde bedragen	0,9	1,5
Overige vorderingen	-	0,1
Overlopende activa	4,3	4,6
Totaal	31,4	30,8

Het saldo van de handelsdebiteuren betreft waterdebiteuren in de zakelijke en consumentenmarkt € 19,1 miljoen (2012: € 16,3 miljoen) en overige niet-waterdebiteuren € 5,1 miljoen (2012: € 5,6 miljoen). De reële waarde van de debiteuren is gelijk aan de boekwaarde. Circa 82% van de waterdebiteuren wordt na facturatie via automatische incasso geïncasseerd.

Ultimo boekjaar bedragen de waardeverminderingen van debiteuren € 1,6 miljoen (2012: € 2,1 miljoen). De last in de winst-en-verliesrekening over 2013 bedraagt € 0,8 miljoen (2012: € 0,8 miljoen). Hieronder een verloopoverzicht van de debiteurenvoorzieningen.

In miljoenen euro's	2013	2012
Stand per 1 januari	2,1	2,7
Mutaties		
Dotaties	0,8	0,8
Onttrekkingen	-1,3	-1,4
Totaal mutaties	-0,5	-0,6
Stand per 31 december	1,6	2,1

Hieronder een overzicht van de openstaande handelsdebiteuren naar ouderdom. Dit is inclusief de nog niet gekoppelde ontvangsten voor een bedrag van -/- € 0,2 miljoen (2012: -/- € 0,1 miljoen) en exclusief de vorderingen op meelifters voor een bedrag van € 1,4 miljoen (2012: € 1,4 miljoen), aangezien Vitens hierover geen debiteurenrisico loopt. In het saldo van handelsdebiteuren per 31 december 2013 zitten geen vorderingen welke bij oninbaarheid een materiële impact hebben op het resultaat van Vitens.

WATERDEBITEUREN

In miljoenen euro's	0 - 90 dagen	91 - 180 dagen	181 - 365 dagen	> 365 dagen	Totaal
2013	16,6	1,1	0,6	0,8	19,1
2013 (incl. waardevermindering)	16,4	0,8	0,3	0,1	17,6
2012	13,3	0,9	0,9	1,2	16,3
2012 (incl. waardevermindering)	13,3	0,6	0,5	0,2	14,6

NIET-WATERDEBITEUREN

In miljoenen euro's	0 - 90 dagen	91 - 180 dagen	181 - 365 dagen	> 365 dagen	Totaal
2013	4,5	0,3	0,1	0,2	5,1
2013 (incl. waardevermindering)	4,5	0,3	-	0,2	5,0
2012	4,8	0,2	0,2	0,4	5,6
2012 (incl. waardevermindering)	4,8	0,1	0,1	0,2	5,2

[5] Eigen vermogen

Maatschappelijk kapitaal	Gewone aandelen		
Aantal aandelen	Aantal uitgegeven aandelen	Aandelen in portefeuille bij Vitens	Totaal
Stand per 31 december 2012	5.777.247	-	5.777.247
Stand per 31 december 2013	5.777.247	-	5.777.247

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 18.000.000, verdeeld in 18.000.000 gewone aandelen van nominaal € 1 per aandeel.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 18.000.000, verdeeld in 18.000.000 gewone aandelen van nominaal € 1 per aandeel. Hiervan zijn ultimo 2013 5.777.247 aandelen geplaatst en volgestort.

De agioreserve betreft een reserve als gevolg van de oprichting van Vitens in 2001. Per geplaatst aandeel (4.475.439) bedroeg dit € 9 per aandeel (in totaal € 40,3 miljoen). In 2006 zijn als gevolg van de fusie 1.887.685 aandelen uitgegeven en per aandeel is € 52,80 aan de agioreserve toegevoegd (totaal van € 99,7 miljoen). In 2006 en 2007 zijn via een drietal tranches de aandelen van Nuon N.V. ingekocht (totaal aandelen 1.615.655). Hiervan zijn in 2006 619.223 aandelen en in 2007 175.000 aandelen ingetrokken. Per aandeel is € 9 in mindering gebracht op de agioreserve (totaal € 7,1 miljoen). In 2007 is een deel van de aandelen door Nuon N.V. verkocht aan gemeenten en provincies (totaal aandelen 274.935). In 2011 heeft Vitens 208.346 aandelen uitgegeven en per aandeel is € 69 aan de agioreserve toegevoegd (totaal van € 14,4 miljoen). De herwaarderingsreserve van € 0,2 miljoen (2012: € 0,4 miljoen) is gevormd als gevolg van reële-waardemutatie van de dienstwoningen. De waardering van dienstwoningen vindt plaats tegen reële waarde.

De overige reserves betreffen een reserve als gevolg van gecumuleerde ingehouden winsten.

[6] Egalisatierekening bijdragen van derden

In miljoenen euro's	2013	2012
Stand per 1 januari	27,4	18,4
Ontvangen bijdragen in aanleg	8,4	9,7
Amortisatie ten gunste van winst-en-verliesrekening	-1,0	-0,7
Stand per 31 december	34,8	27,4

Vanaf 1 januari 2010 past Vitens IFRIC 18 (Transfers of assets from customers) toe voor de bijdragen die Vitens ontvangt van derden voor de aanleg van aansluitleidingen. Voorheen werden de ontvangen bijdragen in mindering gebracht op de investeringen in aansluitleidingen.

De amortisatietermijn bedraagt 33^{1/3} jaar en is gelijkgesteld aan de afschrijvingstermijn van de investeringen in aansluitleidingen.

[7] Achtergestelde geldleningen

In miljoenen euro's	2013	2012
Stand per 1 januari	100,6	113,1
Aflossingsverplichting boekjaar	12,6	12,6
	113,2	125,7
Mutaties		
Aflossingen	-12,6	-12,5
	100,6	113,2
Aflossingsverplichting volgend boekjaar	-12,6	-12,6
Stand per 31 december	88,0	100,6

Aflossing vindt plaats in 15 jaarlijkse termijnen met een mogelijkheid tot opschorting indien in het boekjaar de solvabiliteit lager is dan 25%. Rente wordt vergoed over het niet-afgeloste deel van de hoofdsom. Dit percentage komt overeen met het gemiddelde rentepercentage over 10-jaars Nederlandse staatsleningen over de 5 voorafgaande kalenderjaren, vermeerderd met 100 basispunten (1%) en bedroeg over 2013 3,81% (2012: 4,38%). De geldleningen zijn achtergesteld ten opzichte van de andere schuldverplichtingen. De reële waarden van de achtergestelde geldleningen zijn opgenomen onder noot [29].

[8] Langlopende geldleningen

In miljoenen euro's	2013		2012
Stand per 1 januari		852,6	850,2
Aflossingsverplichting boekjaar	47,6	57,3	907,5
		900,2	
Mutaties			
Nieuwe leningen	50	50	
Aflossingen	-47,4	-57,0	
Vrijval verschil marktwaarde versus nominale waarde	-0,2	-0,3	
		902,6	900,2
Aflossingsverplichting volgend boekjaar	-37,9	-47,6	
Stand per 31 december		864,7	852,6

De langlopende verplichtingen hebben betrekking op onderhandse en roll-overleningen. Op een aantal onderhandse leningen is in totaal voor € 12,7 miljoen (2012: € 14,6 miljoen) aan garanties verstrekt door 48 gemeentelijke aandeelhouders. De reële waarden van de langlopende verplichtingen zijn opgenomen onder noot [29].

In 2013 zijn 2 nieuwe leningen aangetrokken voor een bedrag van € 50 miljoen (2012: € 50 miljoen).

Type langlopende geldleningen	Langlopend deel		Kortlopend deel	
	2013	2012	2013	2012
Roll-overleningen	444,7	401,5	6,8	38,5
Onderhandse leningen	420,0	451,1	31,1	9,1
Totaal	864,7	852,6	37,9	47,6

De rente over de roll-overleningen wordt telkens tussen 1-maands en 12-maands Euribor gefixeerd en schommelt dus afhankelijk van de ontwikkelingen op de kapitaalmarktrente.

Overige informatie met betrekking tot langlopende geldleningen:

	2013	2012
Gemiddelde rentevoet in %	4,00%	4,14%
Totaal per 31 december	1.003,2	1.013,4
Aflossingen < 1 jaar	50,5	60,2
Aflossingen > 1 jaar en < 5 jaar	266,8	246,5
Aflossingen > 5 jaar	685,9	706,7

Met betrekking tot de bovengenoemde leningenportefeuille zijn geen zekerheden (pandrecht, hypotheekrecht, zekerheidseigendom e.d.) afgegeven.

[9] Derivaten

Per 31 december 2013 hield Vitens de onderstaande tegen reële waarde opgenomen financiële instrumenten.

In miljoenen euro's	2013	2012
Financiële instrumenten per 1 januari	85,9	59,7
Waardemutatie derivaten ten laste van het eigen vermogen	-28,0	26,2
Financiële instrumenten per 31 december	57,9	85,9

De marktwaarde van de derivaten wordt gevormd door ongerealiseerde aanpassingen in de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de rentecurves. Concreet betekent dit dat de te betalen rente op de derivaten hoger is dan de huidige marktrente, waardoor een negatieve waarde in 2013 van € 57,9 miljoen (2012: € 85,9 miljoen negatief) ontstaat. De reden voor het afsluiten van deze derivaten is het tegengaan van renterisico's door grote mutaties in de marktrente. De betreffende negatieve waarde zal niet direct door Vitens worden verantwoord in de winst-en verliesrekening omdat de hedge als effectief wordt gekwalificeerd.

Ultimo 2013 heeft Vitens 9 rentederivaten met een hoofdsom van € 317,5 miljoen lopen waarbij de variabele rente op de roll-overleningen wordt gefixeerd gedurende 1 tot 30 jaar. De reële waarde van deze rentederivaten bedraagt ultimo 2013 negatief € 57,9 miljoen (2012: negatief € 82,4 miljoen). Van de hiervoor genoemde derivaten heeft Vitens 2 rentederivaten met een resterende looptijd van 29 jaar en 30 jaar, beide met een hoofdsom van € 25 miljoen, met een breakclause (voor beide partijen) na iedere 10 jaar.

In 2012 is een basisswap afgesloten met een looptijd van 2 jaar. Dit betreft een renteswap met een hoofdsom van € 20 miljoen waarbij Vitens 1-maands Euribor inclusief opslag ontvangt en 6-maands Euribor zonder opslag betaalt. De marktwaarde van deze basisswap bedraagt ultimo 2013 nihil (2012: positief € 0,1 miljoen).

Per 31 december 2013 heeft Vitens geen forward starting swap meer (2012: 1 forward starting swap met een hoofdsom van € 25 miljoen en een reële waarde van negatief € 3,6 miljoen).

Met één partij heeft Vitens derivaten afgesloten, waarbij een bijstorting kan plaatsvinden boven een bepaalde negatieve marktwaarde ('treshold'). Vitens heeft hierbij 2 derivaten afgesloten met een hoofdsom van € 45 miljoen. De negatieve marktwaarde per 31 december 2013 bedraagt € 0,8 miljoen (treshold bedraagt € 20 miljoen). Een eventuele daling van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een negatief effect van € 5,8 miljoen op de waarde van het derivaat. Een eventuele stijging van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een positief effect van € 4,5 miljoen op de waarde van het derivaat.

[10] Voorzieningen personeelsbeloningen

Verloopoverzicht inzake personeelsbeloningen In miljoenen euro's	Reorganisatie fusie 2002	Reorganisatie fusie 2006	Integratie laboratorium 2008	Reorganisatie Vitens 2.0 2010	Totaal reorganisatievoorzieningen	Jubileumvoorziening	Totaal
Stand van de verplichtingen uit hoofde van de toegezegde rechten per 1 januari 2012	0,6	5,1	0,3	6,1	12,1	4,5	16,6
Dotatie	-	0,1	-	0,8	0,9	0,2	1,1
Rentedotatie	-	0,2	-	0,3	0,5	0,2	0,7
Vrijval	-0,1	-0,2	-	-	-0,3	-0,3	-0,6
Onttrekkingen	-0,3	-1,4	-0,2	-2,4	-4,3	-0,5	-4,8
Stand van de verplichtingen uit hoofde van de toegezegde rechten per 31 december 2012	0,2	3,8	0,1	4,8	8,9	4,1	13,0
Dotatie	-	0,1	-	0,1	0,2	0,1	0,3
Rentedotatie	-	0,2	-	0,2	0,4	0,2	0,6
Vrijval	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-0,2	-0,8	-0,1	-1,4	-2,5	-0,4	-2,9
Stand van de verplichtingen uit hoofde van de toegezegde rechten per 31 december 2013	-	3,3	-	3,7	7,0	4,0	11,0
Kortetermijnverplichtingen personeelsbeloningen	-	0,8	-	1,2	2,0	0,5	2,5
Langetermijnverplichtingen personeelsbeloningen	-	2,5	-	2,5	5,0	3,5	8,5
Langlopend deel voorzieningen personeelsbeloningen In miljoenen euro's				2013			2012
Reorganisatievoorzieningen				5,0			6,7
Jubileumvoorziening				3,5			3,7
Totaal langlopend deel voorzieningen personeelsbeloningen				8,5			10,4

Van het langlopende deel van de voorzieningen personeelsbeloningen heeft € 6,0 miljoen (2012: € 6,6 miljoen) betrekking op verwachte uitgaven tussen 1-5 jaar en € 2,5 miljoen (2012: € 3,8 miljoen) heeft betrekking op verwachte uitgaven na 5 jaar. Het kortlopend deel van de voorzieningen personeelsbeloningen wordt verantwoord onder de kortlopende verplichtingen, zie noot [12].

Kortlopend deel personeelsbeloningen In miljoenen euro's	2013	2012
Reorganisatievoorzieningen	2,0	2,2
Jubileumvoorziening	0,5	0,4
Gereserveerd vakantiegeld en niet-opgenomen verlof	9,2	9,4
Af te dragen pensioenpremie	1,4	1,2
Overige kortetermijnpersoneelsbeloningen	10,4	7,9
Totaal kortlopend deel personeelsbeloningen	23,5	21,1

De personeelsbeloningen en andere (uitgestelde) vergoedingen worden verantwoord overeenkomstig IAS 19.

REORGANISATIEVOORZIENINGEN

Als gevolg van de beslissing om Vitens procesgericht in te richten (kanteling van de organisatie) en het efficiënter inrichten van de onderliggende processen is in 2010 een reorganisatievoorziening Vitens 2.0 gevormd. Deze voorziening is gevormd ter dekking van de verplichtingen uit het sociaal plan. De kosten die uit het sociaal plan voortvloeien worden voornamelijk veroorzaakt door de kosten die gemoeid zijn met herplaatsing van boventallige medewerkers. De berekening is gebaseerd op het aantal boventalligen met daarbij totale loonkosten, een reële benadering van de (gemiddelde) leeftijd en de te verwachten begeleidingsperiode. De uitkeringstromen zijn contant gemaakt tegen een nominale rekenrente van 4%.

De integratieplannen die ten grondslag liggen aan het aantal boventalligen zijn in 2010 vastgesteld en goedgekeurd en als zodanig aan de betrokkenen kenbaar gemaakt. Hiervoor is in 2010 een voorziening van € 10,5 miljoen gevormd. In 2011 is vertraging opgetreden in de uitvoering en zijn bepaalde aannames met betrekking tot de uitstroom van medewerkers geactualiseerd. Het gevolg hiervan betreft een vrijval van de voorziening in 2011 van € 4,2 miljoen. In 2012 en 2013 hebben enkele werknemers gebruikgemaakt van de vertrekregeling uit het sociaal plan en hebben Vitens verlaten. De onttrekkingen aan de voorziening bedragen in 2013 € 1,4 miljoen (2012: € 2,4 miljoen) en de voorziening bedraagt ultimo 2013 € 3,7 miljoen (2012: € 4,8 miljoen).

De voorziening geldt ter dekking van de verplichtingen uit de nog geldende sociale plannen. De berekening is gebaseerd op het aantal boventallige medewerkers met daarbij totale loonkosten per werknemer, een reële benadering van het aantal dienstjaren en de (gemiddelde) leeftijd.

De uitkeringstromen zijn contant gemaakt tegen een rekenrente van 4% (2012: 4,15%). Er is geen rekening gehouden met sterfte. Ultimo 2013 resteert een bedrag van € 7,0 miljoen (2012: € 8,9 miljoen).

JUBILEUMVOORZIENING

Hieronder zijn de belangrijkste uitgangspunten weergegeven die bij de bepaling van de jubileumvoorziening zijn gebruikt:

Veronderstellingen	2013	2012
Overlevingstabel/sterftetabel	overlevingstabel 2012	2000-2005 voor mannen en vrouwen
Disconteringsvoet	4,00%	4,15%
Verwachte salarisstijgingen	1,50%	1,50%

Vitens is eigenrisicodragers voor de Werkloosheidswet (WW). Indien een werknemer van Vitens werkloos wordt, dan komt de uitkering ten laste van Vitens voor een periode van 6 maanden tot maximaal 3 jaar, afhankelijk van het arbeidsverleden van de betrokken werknemer.

[11] Overige voorzieningen

In miljoenen euro's	2013	2012
Stand per 1 januari	14,7	9,7
Mutaties		
Dotatie	3,8	5,2
Rentedotatie	0,1	0,1
Vrijval	-2,0	-1,2
Onttrekkingen	-0,9	-0,7
Reclassificatie	-	1,6
Stand per 31 december	15,7	14,7
Kortlopend deel overige voorzieningen	0,6	6,5
Langlopend deel overige voorzieningen	15,1	8,2
Totaal	15,7	14,7

De overige voorzieningen hebben betrekking op een aantal juridische geschillen en lopende huurverplichtingen die voortvloeien uit de bedrijfsvoering. Voor zover noodzakelijk geacht zijn hiervoor voorzieningen getroffen zoals vermeld in bovenstaand verloopoverzicht.

[12] Kortlopende verplichtingen

In miljoenen euro's	2013	2012
Handelsschulden en overige te betalen posten	57,1	67,1
Aflossingsverplichtingen over langlopende verplichtingen	50,5	60,2
Belastingverplichtingen	9,9	9,8
Rentedragende verplichtingen (=bankinstellingen)	40,2	31,2
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	23,5	21,1
Nog te ontvangen facturen	11,0	10,2
Overlopende passiva	12,3	11,8
Totaal	204,5	211,4

Handelsschulden en overige te betalen posten, belastingverplichtingen, kortetermijnpersoneelsbeloningen, nog te ontvangen facturen en overlopende passiva zijn niet-rentedragende verplichtingen. De reële waarde van de genoemde posten is gezien de korte doorlooptijd overeenkomstig de nominale waarde. Handelsschulden en belastingverplichtingen worden in principe binnen een termijn van 30 dagen betaalbaar gesteld. De belastingverplichtingen bestaan uit af te dragen grond- en leidingwaterbelasting € 6,7 miljoen (2012: € 7,0 miljoen) en af te dragen loonbelasting en premies sociale verzekeringen € 3,2 miljoen (2012: € 2,8 miljoen).

De kortlopende rentedragende verplichtingen, saldo ultimo 2013 € 90,7 miljoen (2012: € 91,4 miljoen), bestaan naast het kortlopende deel van de langlopende verplichtingen uit rekening-courantschulden bij bankinstellingen.

Rentedragende verplichtingen hebben betrekking op het rekening-courantkrediet. Over dit bedrag wordt een variabele rente betaald. Deze is gebaseerd op 1-maands Euribor inclusief een overeengekomen opslagpercentage.

De post kortetermijnpersoneelsbeloningen bedraagt ultimo 2013 € 23,5 miljoen (2012: € 21,1 miljoen) en betreft alle verplichtingen aan het personeel zoals kortlopend deel van de reorganisatievoorzieningen en de jubileumvoorziening, af te dragen pensioenpremie, te betalen vakantiedagen/-geld en winstuitkeringen.

[13] Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

LEASEVERPLICHTINGEN		
	2013	2012
Verplichtingen uit hoofde van operational leases		
In miljoenen euro's		
Binnen een jaar	4,0	5,4
Tussen 1 en 5 jaar	6,6	9,7
Meer dan 5 jaar	0,2	1,3

Genoemde verplichtingen zijn uit hoofde van operationele leases van bedrijfsauto's.

HUURVERPLICHTINGEN		
	2013	2012
Verplichtingen uit hoofde van huur		
In miljoenen euro's		
Binnen een jaar	2,3	2,5
Tussen 1 en 5 jaar	9,5	9,8
Meer dan 5 jaar	4,7	7,7

Genoemde verplichtingen zijn uit hoofde van huurcontracten van kantoorgebouwen.

ENERGIEVERPLICHTINGEN		
	2013	2012
Verplichtingen uit hoofde van energiecontracten		
In miljoenen euro's		
Binnen een jaar	9,0	9,0
Tussen 1 en 5 jaar	8,6	14,8
Meer dan 5 jaar	-	-

Genoemde verplichtingen zijn uit hoofde van energiecontracten voor de productielocaties.

INKOOP WATERVERPLICHTINGEN		
	2013	2012
Verplichtingen uit hoofde van inkoop water		
In miljoenen euro's		
Binnen een jaar	3,2	3,2
Tussen 1 en 5 jaar	12,7	13,3
Meer dan 5 jaar	17,3	20,3

Genoemde verplichtingen zijn uit hoofde van inkoop van water voor een periode tot 20 jaar.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

Vitens vormt samen met Vitens Watermanagement B.V. een fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden hoofdelijk aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

LATENTE BELASTINGVORDERINGEN

Niet-gewaardeerde latente belastingvorderingen hebben betrekking op fiscaal compensabele verliezen en voorvoegingsverliezen voor een bedrag van € 1,1 miljoen (2012: € 1,6 miljoen). De hierboven genoemde compensabele verliezen kunnen uiterlijk worden gecompenseerd tot 31 december 2014 € 0,4 miljoen en 31 december 2015 € 0,7 miljoen.

7.12 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

[14] Netto-omzet uit hoofde van levering van goederen en diensten

In miljoenen euro's	2013	2012
Levering van drinkwater	239,1	250,8
Vastrechtvergoeding	113,3	101,0
Totaal	352,4	351,8

Vitens heeft het capaciteitstarief (vastrechtvergoeding) verhoogd in combinatie met een verlaging van het variabele tarief voor de levering van drinkwater. De jaarnota voor een gemiddelde klant is in 2013 gelijk gebleven.

[15] Overige opbrengsten

In miljoenen euro's	2013	2012
Opbrengsten verhuizing en incasso	4,5	4,8
Opbrengsten brandkranen en sprinklers	5,8	5,9
Opbrengsten werk voor derden	2,2	2,3
Opbrengsten huur en pacht	1,3	1,1
Meeliftvergoedingen	0,4	0,8
Opbrengsten analyses en advisering	2,9	2,8
Opbrengsten dienstverlening aan derden	5,6	5,4
Amortisatie egalisatierekening	1,0	0,7
Opbrengsten aanleg bouwaansluitingen	1,5	1,8
Opbrengsten huurvergoeding standpijpen	0,7	0,7
Opbrengsten reststoffen	0,5	0,3
Overige opbrengsten	7,7	7,6
Totaal	34,1	34,2

Voor verhuizingen (niet via Internet Self Service)/nieuwe aansluitingen wordt een vergoeding aan klanten in rekening gebracht ter dekking van extra administratieve werkzaamheden. De opbrengsten huur en pacht hebben betrekking op verpachting van gronden en huuropbrengsten van dienstwoningen. Dit zijn woningen die gesitueerd zijn op waterwingebieden. Meeliftvergoedingen zijn vergoedingen voor het leveren van facturatediensten aan derden zoals waterschappen en gemeenten. De opbrengsten analyses en advisering hebben betrekking op verrichte analyses van het laboratorium.

De opbrengsten dienstverlening aan derden betreffen verrichte front- en backofficewerkzaamheden voor andere drinkwaterbedrijven. In de overige opbrengsten zijn de opbrengsten vanuit dienstverlening aan Vitens Evides International B.V. en Stichting Aansluitingen.nl en overige incidentele opbrengsten opgenomen.

[16] Kosten uitbesteed werk en inhuur personeel

In miljoenen euro's	2013	2012
Uitbesteed werk	22,0	24,6
Ingehuurd personeel van derden	9,8	11,6
Totaal	31,8	36,2

[17] Overige kosten

In miljoenen euro's	2013	2012
Grond- en hulpstoffen	9,5	10,9
Overige personeelskosten	4,7	4,7
Water inkopen	3,5	2,9
Elektra	13,6	14,8
Autokosten	8,2	8,9
Automatiseringskosten	14,8	13,8
Telecomkosten	3,3	3,5
Facilitaire kosten	18,0	17,0
Belastingen, uitkeringen en verzekeringen	5,7	5,4
Amoveringskosten	1,6	1,5
Overige kosten	10,1	14,8
Af: geactiveerde productie eigen bedrijf indirecte kosten	-3,7	-4,0
Totaal	89,3	94,2

De overige personeelskosten hebben voor een belangrijk deel betrekking op reis- en verblijfkosten en kosten gemaakt voor opleidingen. De autokosten betreffen leasekosten voor het wagenpark, brandstof en overige autokosten. De leasekosten over 2013 bedragen € 7,8 miljoen (2012: € 8,6 miljoen). De facilitaire kosten hebben voor een belangrijk deel betrekking op huurkosten kantoorgebouwen en onderhoud van installaties, kantoorgebouwen en terreinen. De huurkosten van kantoorgebouwen en machines over 2013 bedragen € 2,3 miljoen (2012: € 2,6 miljoen).

Onder de geactiveerde productie voor het eigen bedrijf worden de eigen bedrijfskosten opgenomen ten dienste van de vervaardiging van materiële vaste activa welke betrekking hebben op infrastructurele werken (drinkwater productiebedrijven en leidingwerk) van de onderneming. Dit betreffen naast personeelskosten diverse overige kosten en deze bedragen over 2013 € 3,7 miljoen (2012: € 4,0 miljoen).

[18] Personeelskosten

In miljoenen euro's	2013	2012
Salarissen	72,7	70,4
Sociale lasten	7,6	7,6
Afgedragen premies aan collectieve regelingen die als toegezegde-bijdragenregeling worden behandeld	9,9	9,0
Af: geactiveerde productie eigen bedrijf personeelskosten	-9,3	-8,6
	80,9	78,4
Reorganisatievoorzieningen	0,2	0,6
Jubileumvoorziening	0,1	-0,1
Totaal	81,2	78,9

Onder de geactiveerde productie voor het eigen bedrijf worden de eigen bedrijfskosten opgenomen ten dienste van de vervaardiging van materiële vaste activa welke betrekking hebben op infrastructurele werken (drinkwater productiebedrijven en leidingwerk) van de onderneming. Dit betreft voornamelijk directe personeelskosten en bedraagt over 2013 € 9,3 miljoen (2012: € 8,6 miljoen).

De personeelskosten inzake reorganisaties en jubileum luiden als volgt:

In miljoenen euro's	Reorganisatie-voorziening	Jubileum-voorziening	Totaal 2013	Totaal 2012
Dotatie voorzieningen	0,2	0,1	0,3	1,1
Vrijval voorzieningen	-	-	-	-0,6
Totaal	0,2	0,1	0,3	0,5

In miljoenen euro's	2013	2012
Aantal werknemers		
Aantal medewerkers in vaste dienst per 31 december	1.402	1.406
Aantal fte in vaste dienst per 31 december	1.319	1.319

[19] Afschrijvingen, reële-waardemutaties en bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

In miljoenen euro's	2013	2012
Afschrijvingen	84,6	86,4
Afschrijvingskosten vanuit Facturatie B.V.	0,7	1,4
Boekresultaat verkoop activa	-0,4	0,8
Bijzondere waardeverminderingen	8,3	-
Reële-waardemutaties	5,6	9,2
Totaal	98,8	97,8

In 2013 is sprake geweest van bijzondere waardeverminderingen voor een bedrag van € 4,7 miljoen, waarbij een inschatting is gemaakt van de nog aanwezige realiseerbare waarde van de onderliggende activa (met name installaties en softwareprocesautomatisering). Zie voor een nadere toelichting 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' onderdeel Bijzondere waardeverminderingen vaste activa. Aanvullend zijn twee bijzondere

waardeverminderingen opgenomen voor een totaalbedrag van € 3,6 miljoen. De eerste heeft betrekking op de afboeking van hydrofoorinstallaties (€ 0,8 miljoen). In 2005 is door Vitens begonnen om deze drukverhogers te vervangen in appartementencomplexen, dit heeft in 2013 tot afronding geleid. Vanuit juridisch perspectief is Vitens geen eigenaar van deze installaties. De tweede post betreft een afboeking van gronden (€ 2,8 miljoen) waar Vitens nog als eigenaar was aangemerkt en de boekwaarde nog niet in mindering was gebracht. Gezien de beperkte impact op eigen vermogen, materiële vaste activa en resultaat zijn deze posten in 2013 verantwoord.

[20] Financiële baten

In miljoenen euro's	2013	2012
Overige financiële baten	0,5	-
Totaal	0,5	-

In 2013 heeft Vitens € 0,4 miljoen aan rentevergoeding ontvangen na een rechterlijke uitspraak over een juridisch geschil.

[21] Financiële lasten

In miljoenen euro's	2013	2012
Rentekosten bullet en lineaire geldleningen	22,0	22,8
Rentekosten derivaten	11,9	10,9
Rentekosten roll-over geldleningen	1,9	3,4
Rentekosten achtergestelde geldleningen	4,1	5,3
Rentekosten rekening-courant	0,1	0,1
Rentedotatie voorzieningen	0,7	0,8
Overige financiële lasten	1,7	1,7
Rentekosten doorbelast aan investeringsprojecten (IAS 23)	-0,8	-0,7
Totaal	41,6	44,3

[22] Aandeel in resultaat in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

In miljoenen euro's	2013	2012
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-	-0,2

BELASTINGEN

Over de betaalde dividenduitkering wordt door Vitens dividendbelasting ingehouden en afgedragen. Vanwege het feit dat de aandeelhouders overheidslichamen betreffen en niet belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting zijn ze in staat om de afgedragen dividendbelasting terug te vragen. Per saldo wordt dus geen dividendbelasting betaald.

BEZOLDIGING DIRECTIE EN COMMISSARISSEN

Bij de samenstelling van onderstaande verantwoording (noot 23 en 24) uit hoofde van de WNT zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 27 februari 2014 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd. Vitens herkent de door de minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen, en heeft deze categorie in lijn met de door de minister voorgestelde gedragslijn niet in de WNT-verantwoording betrokken.

[23] Bezoldiging Directie

De managementverantwoordelijkheid van Vitens ligt bij de Directie. De Raad van Commissarissen draagt verantwoordelijkheid voor de bezoldigingsstructuur van de Directie. De bezoldiging bestaat uit een basissalaris, pensioen, sociale lasten en overige onkostenvergoedingen en voldoet aan de vereisten van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De opsplitsing is hieronder vermeld:

Bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen - met dienstbetrekking (in euro's)									
Naam	Beloning (WNT)	Belastbare vaste en varia- bele onkosten- vergoedingen (WNT)	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (WNT)	Totale bezoldiging 2013 WNT	Overige bezoldigings- componenten (geen onder- deel WNT)	Totale bezoldiging 2013	Totale bezoldiging 2012	Duur van het dienst- verband in het jaar (in dagen)	Omvang van het dienstver- band in het jaar (fte)
L.C.A. Declercq ¹	185.283	7.997	32.403	225.683	7.486	233.169	73.535	365	fulltime
drs. W.H.J. Odding ²	170.135	9.537	29.232	208.904	7.105	216.009	216.810	365	fulltime
prof. dr. ir. W.G.J. van der Meer ³	-	-	-	-	-	-	16.816	31	fulltime
Totaal	355.418	17.534	61.635	434.587	14.591	449.178	307.161		

1. Voorzitter Directie. Per 1 september 2012 is L.C.A. Declercq MSc in dienst getreden als voorzitter van de Directie van Vitens.
2. Directielid.
3. Directielid tot 1 februari 2012. Per 1 februari 2012 is prof. dr. ir. W.G.J. van der Meer uit dienst getreden als Directielid van Vitens.

BEZOLDIGINGSBELEID DIRECTIE

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft ter vergadering van 14 juni 2012 ingestemd met het vernieuwde 'bezoldigingsbeleid Directie'. Dit bezoldigingsbeleid is in lijn met de bepalingen uit de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (de WNT).

Aan de Directieleden zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt.

[24] Bezoldiging commissarissen

De bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen bestaat uit vacatiegeld, een onkostenvergoeding en bijdrage ZVW.

Bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen - zonder dienstbetrekking (in euro's)							
Naam	Vacatiegeld	Onkostenvergoeding	Totale bezoldiging 2013 WNT	Bijdrage ZVW	Totale bezoldiging 2013	Totale bezoldiging 2012	In functie (in dagen)
drs. M.L. van Kleef ¹	17.887	1.121	19.008	1.386	20.394	26.684	365
mr. B. Staal ²	6.733	733	7.466	-	7.466	-	245
ir. A. van der Velden ³	11.063	2.144	13.207	937	14.144	26.385	135
ir. A. van der Velden ⁴	-	-	-	-	-	159.088	
ir. T.A. de Man ⁵	21.118	1.159	22.277	1.637	23.914	23.429	365
ir. T. Menssen MBA ⁵	21.116	1.159	22.275	-	22.275	21.500	365
drs. M.C.J. Poulussen MSM ⁵	21.118	1.159	22.277	1.637	23.914	23.429	365
Totaal	99.035	7.475	106.510	5.597	112.107	280.515	

- lid RvC, voorzitter RvC vanaf 24 november 2011 tot 1 oktober 2012 en vanaf 1 mei 2013 tot 31 december 2013.
- lid RvC, voorzitter RvC vanaf 1 januari 2014.
- voorzitter RvC tot 24 november 2011 en vanaf 1 oktober 2012 tot 30 april 2013.
- gedelegeerd commissaris.
- lid RvC.

Per 24 november 2011 heeft ir. A. van der Velden als gedelegeerd commissaris een aantal taken van de teruggetreden voorzitter van de Directie waargenomen. De vergoeding hiervoor bedraagt € 1.250 per dag (exclusief overige kosten). Als gevolg hiervan heeft drs. M.L. van Kleef tijdelijk het voorzitterschap van de Raad van Commissarissen waargenomen. In 2012 is aan ir. A. van der Velden € 149.063 (2012: 105,25 dagen; 2011: 14 dagen) uitgekeerd ter vergoeding voor zijn werkzaamheden en € 10.025 voor gemaakte overige kosten als gedelegeerd commissaris. Per 1 oktober 2012 is ir. A. van der Velden teruggetreden als gedelegeerd commissaris.

In de aandeelhoudersvergadering van mei 2013 is mr. B. Staal toegetreden tot de Raad van Commissarissen. Per 1 januari 2014 zal mr. B. Staal het voorzitterschap overnemen van drs. M.L. van Kleef.

Het bezoldigingsbeleid Raad van Commissarissen is aangepast aan de per 1 januari 2013 in werking getreden 'Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector' (WNT). De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft ter vergadering van 16 mei 2013 ingestemd met een voor Vitens geldende maximale bezoldiging.

TOELICHTING BIJ Overschrijdingen van de van Toepassing zijnde WNT-normen

Bij de volgende personen/functionarissen bedraagt de totale bezoldiging méér dan de van toepassing zijnde WNT-norm, waarbij de WNT-norm zo nodig is herrekend op basis van een dienstverband korter dan een vol jaar en/of een dienstverband lager dan een voltijdsdienstverband.

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen - bezoldiging (in euro's)					
Naam	Functie(s)	In functie (in dagen)	Totale bezoldiging 2013	WNT-norm	toelichting
drs. M.L. van Kleef	lid RvC	120	7.367	3.758	1
drs. M.L. van Kleef	voorzitter RvC	245	11.641	11.508	2
ir. A. van der Velden	voorzitter RvC	120	13.207	5.637	3
ir. T.A. de Man	lid RvC	365	22.277	11.430	3
ir. T. Menssen MBA	lid RvC	365	22.275	11.430	3
drs. M.C.J. Poulussen MSM	lid RvC	365	22.277	11.430	3

1. Dit deel van bezoldiging 2013 valt onder het oude bezoldigingsbeleid en betreft een afspraak van voor 6 december 2011 en waarbij tussen 6 december 2011 en 31 december 2012 geen aanpassingen hebben plaatsgevonden. Derhalve valt dit onder het algemeen overgangsrecht.
2. In de aandeelhoudersvergadering van 16 mei 2013 heeft herbenoeming plaatsgevonden. De totale bezoldiging over 2013 is hoger dan de WNT-norm. Per 1 juni 2013 is de bezoldiging aangepast en is deze in overeenstemming met de WNT.
3. De totale bezoldiging 2013 valt onder het oude bezoldigingsbeleid en betreft een afspraak van voor 6 december 2011 en waarbij tussen 6 december 2011 en 31 december 2012 geen aanpassingen hebben plaatsgevonden. Derhalve valt dit onder het algemeen overgangsrecht. Bij een herbenoeming in 2014 zal het nieuwe bezoldigingsbeleid van toepassing zijn en dit is in overeenstemming met de WNT.

7.13 TOELICHTING OP HET GECONSOLIDEERDE KASSTROOM-OVERZICHT

[25] Kasstroom uit operationele activiteiten

De kasstroom uit operationele activiteiten € 142,0 miljoen (2012: € 134,9 miljoen) is evenals 2012 ruim toereikend om de investeringsactiviteiten van € 115,3 miljoen (2012: € 105,8 miljoen) te financieren.

De kasstroom uit operationele activiteiten is € 7,1 miljoen hoger dan in 2012.

[25] Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Het surplus aan kasstroom uit operationele activiteiten (2013: € 26,7 miljoen; 2012: € 29,1 miljoen) is voornamelijk ingezet voor het uitkeren van dividend (€ 14,9 miljoen) en het terugbrengen van de omvang van de langlopende leningen (nieuwe leningen € 50 miljoen; aflossingen € 60 miljoen). In 2012 is voor een bedrag van € 69,5 miljoen op de langlopende leningen afgelost.

7.14 OVERIGE TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

[26] Dividend

In 2013 heeft de aandeelhoudersvergadering ingestemd met de voorgestelde winstbestemming over het resultaat 2012. Als gevolg hiervan heeft in juni 2013 betaling van het dividend plaatsgevonden en is het restant toegevoegd aan de overige reserves.

in miljoenen euro's	2013	2012
Dividend boekjaar 2011	-	15,5
Dividend boekjaar 2012	14,9	-
Aantal gerechtigde aandelen	5.777.247	5.777.247
Dividend per aandeel (in euro's)	2,57	2,68

De Directie stelt de aandeelhouders voor om dividend 2013 op gewone aandelen ad € 15,7 miljoen uit te betalen in 2014 (goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 20 maart 2014). Op een totaal van 5.777.247 gerechtigde aandelen betekent dit een dividend van € 2,72 per aandeel.

[27] Verbonden partijen

De aandelen van Vitens worden gehouden door 111 aandeelhouders uit de publieke sector (provincies en gemeenten). Vitens heeft belangen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures, waarin het ofwel invloed van betekenis heeft, maar geen beslissende zeggenschap, ofwel gezamenlijke zeggenschap uitoefent in bedrijfsvoering en financieel beleid. Transacties met deze partijen worden uitgevoerd op arm's length-basis.

Vitens Evides International B.V.

In 2013 is door de aandeelhouders Vitens (50%) en Evides N.V. (50%) gezamenlijk een bedrag van € 4,0 miljoen (2012: € 3,5 miljoen) gestort als bijdrage in de ontwikkelingsactiviteiten van Vitens Evides International B.V. Daarnaast is door Vitens in 2013, voor uren van Vitens-medewerkers die hebben deelgenomen aan projecten van Vitens Evides International B.V., een bedrag van € 0,7 miljoen (2012: € 0,4 miljoen) gefactureerd.

Facturatie B.V.

Jaarlijks worden door Facturatie B.V. de afschrijvingskosten doorbelast aan de aandeelhouders Vitens (50%) en Evides N.V. (50%). De afschrijvingskosten voor Vitens bedragen in 2013 € 0,7 miljoen (2012 € 1,4 miljoen). Ultimo 2013 staat bij Vitens nog een bedrag van € 1,8 miljoen (2012: 2,1 miljoen) op de balans voor door te belasten afschrijvingskosten.

Als verbonden partijen zijn verder aan te merken:

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Belang (in %)
Aquario Watermanagement B.V.	Leeuwarden	50,0
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	Rijswijk	36,9
KWH Water B.V.	Nieuwegein	29,1

Ultimo boekjaar bedragen de vorderingen en schulden van verbonden partijen:

In miljoenen euro's	2013	2012
Vorderingen op verbonden partijen	0,3	0,2
Schulden aan verbonden partijen	2,0	2,3

[28] Waterbalans

Waterbalans (in miljoenen m ³)	2013	2012
Totaal te bewerken water	353,2	350,0
Productieverliezen	-8,9	-8,9
Totaal geproduceerd reinwater	344,3	341,1
Inkoop reinwater	5,7	5,6
Productie en inkoop	350,0	346,7
Verkoop reinwater buiten voorzieningsgebied	-	-
Afgeleverd in voorzieningsgebied	350,0	346,7
Distributieverliezen en meetverschillen	-20,3	-16,9
Levering aan klanten	329,7	329,8
'Niet In Rekening Gebracht' (NIRG) in %	5,8%	4,9%

Het werkelijk NIRG over 2012 (na facturering van 99,7% van levering aan klanten) is hoger uitgekomen dan gerapporteerd in de jaarrekening 2012 (5,9% vs. 4,9%). Het totaal ingeschatte waterverbruik per ultimo 2012 dat in 2013 zou worden gefactureerd is 1,0% (1,9 miljoen m³ op een totaal van 188,4 miljoen m³) te hoog geweest ten opzichte van de werkelijke facturatie. Het NIRG over 2013 (42,0% van de levering aan klanten is gefactureerd) is berekend op 5,8%.

Resultaat op afloop balansposten en effect NIRG	2013	2012	2011
Resultaat op afloop balansposten omzet voorgaande jaren (in miljoenen euro's)	-2,6	-1,2	0,2
Gerapporteerd NIRG in jaarrekening	5,8%	4,9%	5,3%
Werkelijk NIRG		5,9%	5,7%

[29] Financieel risicomanagement

BEHEERSING VAN KAPITAAL

In het financieel beleid van Vitens, aangepast in 2012, is als doelstelling ten aanzien van de solvabiliteit het volgende geformuleerd: 'een eigen vermogen minimaal gelijk aan 25% van het balanstotaal en een garantievermogen (eigen vermogen + achtergestelde leningen) minimaal gelijk aan 30% van het balanstotaal'. Deze primaire doelstelling staat centraal bij de beheersing van de financiële risico's. Ultimo 2013 bedraagt de solvabiliteit 25,6% (2012: 22,9%) en het garantievermogen 31,5% (2012: 29,7%). Vitens heeft in haar treasurywet opgenomen dat het renterisico niet groter mag zijn dan 25% van de totale vreemdvermogenpositie. Het renterisico is de som van de renteherzieningen (incl. rente-instrumenten) en hetgeen aan nieuwe financiering nodig is (schuldvernieuwing) in enig jaar.

Vitens heeft met diverse kredietgevers kredietarrangementen afgesloten. In deze kredietarrangementen worden door de kredietgevers voorwaarden (financiële ratio's) gesteld waaraan Vitens moet voldoen. In de Drinkwaterwet wordt een maximum gesteld aan de vergoeding over het gemiddeld ter beschikking gestelde vermogen (2012-2013: 6%) en een maximum aan de toegestane solvabiliteit (2012-2013: 70%). Vitens heeft in 2013 voldaan aan de financiële ratio's van haar kredietgevers en de verplichtingen vanuit de Drinkwaterwet.

Financiële ratio's	Streefwaarden*	2013	2012	2011	2010	2009
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	> 20%	25,6	22,9	23,7	21,3	21,2
Solvabiliteit (garantievermogen / totaal vermogen)	> 25%	31,5	29,7	31,2	29,6	30,2
Leverage ratio	> 4%	13,6	13,0	13,8	11,1	9,5
Interest Coverage ratio (EBIT/ (rente- lasten en -baten + uitbetaald dividend huidig boekjaar))	> 1,1	1,44	1,24	1,35	1,22	1,14
Debt ratio (Rentdragende verplichtingen (exclusief de achtergestelde leningen)/ EBITDA)	< 7,0	5,3	5,4	5,1	6,2	6,1
Weighted Average Cost of Capital (WACC) **	< 6%	4,8%	4,5%	5,0%		

* De streefwaarden betreffen de door de kredietgevers gestelde voorwaarden voor de diverse kredietarrangementen.

** De streefwaarde wordt 1 keer per 2 jaar vastgesteld, en is voor de jaren 2012 en 2013 vastgesteld op 6,0%. Voor 2014 en 2015 is deze streefwaarde vastgesteld op 4,8%.

BEREKENINGSWIJZE FINANCIËLE RATIO'S EN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

Solvabiliteit (eigen vermogen): eigen vermogen x 100% gedeeld door het balanstotaal

Solvabiliteit (garantievermogen): (eigen vermogen + achtergestelde leningen) x 100% gedeeld door het balanstotaal

Leverage: netto operationele kasstroom gedeeld door rentedragende schulden (inclusief de achtergestelde leningen)

EBIT: bedrijfsresultaat plus resultaat joint ventures en geassocieerde deelnemingen

EBITDA: EBIT plus afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen

WACC: bedrijfsresultaat plus bijdrage buitenlandse activiteiten t.b.v. bevordering van een goede drinkwatervoorziening gedeeld door het gemiddeld balanstotaal

Financiële risico's worden binnen Vitens beheerst door de treasurycommissie, die onder toezicht staat van de Directie. Belangrijke doelstellingen uit het treasurybeleid zijn het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt, het beheersen van financiële risico's, het realiseren van zo laag mogelijke kosten en het zeker stellen van voldoende liquiditeit. In 2012 is, rekening houdend met de ontwikkelingen op de rente- en kapitaalmarkt, het Treasurystatuut aangepast en goedgekeurd door Directie en Auditcommissie. De belangrijkste aanpassingen zijn rondom het gebruik van derivaten (tegenpartij- en liquiditeitsrisico). De Teammanager Concerncontrol & Reporting geeft uitvoering aan de besluiten.

Vitens is onderhevig aan de volgende financiële risico's, die hieronder nader worden toegelicht:

- Prijsrisico.
- Valutarisico.
- Kredietrisico.
- Liquiditeitsrisico.
- Interestrisico.

PRIJSRISICO

Onder prijsrisico wordt verstaan: het risico van waardemutaties als gevolg van veranderingen in marktprijzen.

Reële waarde van financiële activa en verplichtingen In miljoenen euro's	Boekwaarde		Reële waarde	
	2013	2012	2013	2012
Activa				
Handels- en overige vorderingen	30,5	29,3	30,5	29,3
Langlopende financiële activa	11,4	0,6	10,8	0,6
Vooruitgefactureerde bedragen	0,9	1,5	0,9	1,5
Verplichtingen				
Achtergestelde geldleningen	100,6	113,2	103,6	116,9
Langlopende geldleningen	902,6	900,2	1.111,1	1.031,1
Handelsschulden en overige te betalen posten	57,1	67,1	57,1	67,1
Nog te ontvangen facturen	11,0	10,2	11,0	10,2
Rentedragende verplichtingen	40,2	31,2	40,2	31,2
Kortlopende overige financiële verplichtingen	45,7	42,7	45,7	42,7

In bovenstaande tabel zijn de reële waarden van de financiële activa en verplichtingen opgenomen. De derivaten zijn hierin niet vermeld, aangezien deze tegen reële waarde op de balans worden verantwoord.

De reële waarde van de financiële activa en verplichtingen is als volgt bepaald:

- Handels- en overige vorderingen en vooruitgefactureerde bedragen: gezien de korte doorlooptijd van deze vorderingen is de reële waarde overeenkomstig de boekwaarde.
- Langlopende financiële activa: deze post betreft een verstrekte lening ten behoeve van financiering van het wagenpark en hypothecaire leningen aan (oud-)werknemers. De reële waarden hiervan zijn bepaald door het contant maken van de toekomstige kasstromen.
- Achtergestelde en langlopende geldleningen: de reële waarden hiervan zijn bepaald door het contant maken van de toekomstige kasstromen tegen de voor Vitens van toepassing zijnde yield rentecurve per 31 december.
- Handelsschulden en overige te betalen posten, nog te ontvangen facturen, rentedragende verplichtingen en kortlopende overige financiële verplichtingen: de reële waarde van de genoemde posten is gezien de korte doorlooptijd overeenkomstig de boekwaarde.
- Rentedragende verplichtingen: de reële waarde van de rentedragende verplichtingen is overeenkomstig de boekwaarde.

VALUTARISICO

Dit is het risico dat de waarde van een financieel instrument verandert als gevolg van fluctuaties van valutakoersen. Vitens Evides International B.V. is een joint venture van Vitens en Evides N.V. en voert projecten uit in ontwikkelingslanden met als doel verbetering van de watervoorziening. Vitens Evides International B.V. alsook haar dochtermaatschappijen/deelnemingen hanteren de euro als functionele valuta. Eventuele koersverschillen worden

per transactie berekend en ten gunste/ten laste gebracht van de winst-en-verliesrekening. Vitens loopt zelf geen valutarisico over haar activiteiten om reden dat alle bedrijfsactiviteiten binnen Nederland plaatsvinden.

KREDIETRISICO

Vitens is onderhevig aan debiteurenrisico's in het geval dat klanten niet kunnen voldoen aan hun verplichtingen. Ultimo 2013 bedraagt het debiteurensaldo waarover dit risico wordt gelopen € 24,4 miljoen (2012: € 21,9 miljoen), zie noot [7]. Circa 82% van de waterdebiteuren wordt na facturatie via automatische incasso geïncasseerd. De overige kortlopende vorderingen € 9,4 miljoen (2012: € 9,5 miljoen) bestaan uit vorderingen op meelifters € 1,4 miljoen (2012: € 1,4 miljoen), belastingen en premies sociale verzekeringen € 2,2 miljoen (2012: € 3,4 miljoen) en vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen opbrengsten € 4,3 miljoen (2012: € 4,7 miljoen). Op de vorderingen van meelifters en van de belastingen en sociale premies loopt Vitens geen kredietrisico.

LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico bestaat uit het risico dat Vitens niet of niet tijdig aan financiële middelen kan komen om aan haar verplichtingen te voldoen. Om dit risico te minimaliseren beoordeelt Vitens regelmatig de verwachte en potentiële kasstromen over een tijdshorizon van meerdere jaren. Tevens wordt er jaarlijks een gedetailleerde liquiditeitsprognose opgesteld om eventuele schommelingen in de liquiditeitsbehoefte tijdig te kunnen onderkennen en eventueel gepaste actie te ondernemen. Per 31 december 2013 beschikt Vitens over een rekening-courantfaciliteit tot een bedrag van € 65 miljoen, een kasgeldfaciliteit tot een bedrag van € 30 miljoen en een langlopende kredietfaciliteit van € 115 miljoen (faciliteit van € 300 miljoen, waarvan € 185 miljoen is afgeroepen in de periode 2006-2013).

De contractueel overeengekomen (niet-gedisconteerde) betalingen op financiële verplichtingen worden weergegeven in de onderstaande tabel:

Liquiditeitsrisico	< 1 jaar	> 1 < 5 jaar	> 5 jaar
In miljoenen euro's			
Langlopende financiële verplichtingen			
Achtergestelde geldleningen	16,0	58,8	39,7
Bullet en lineaire geldleningen	52,7	204,9	394,5
Roll-overleningen	9,3	103,3	384,3
Derivaten	11,5	37,0	50,4
Langlopende overige financiële verplichtingen	18,5	37,4	22,2
Totaal langlopende financiële verplichtingen	108,0	441,4	891,1
Kortlopende financiële verplichtingen			
Handelsschulden en overige te betalen posten	57,1	-	-
Nog te ontvangen facturen	11,0	-	-
Rentedragende verplichtingen	40,2	-	-
Kortlopende overige financiële verplichtingen	45,7	-	-
Totaal kortlopende financiële verplichtingen	154,0	-	-
Totaal langlopende en kortlopende financiële verplichtingen	262,0	441,4	891,1

Vitens loopt ook liquiditeitsrisico inzake bijstortingsverplichtingen uit hoofde van negatieve marktwaarde van derivaten. Per 31 december 2013 heeft Vitens geen bijstortingen hoeven te verrichten.

Met één partij heeft Vitens een derivaat afgesloten, waarbij een bijstorting kan plaatsvinden boven een bepaalde negatieve marktwaarde ('treshold'). Vitens heeft hierbij 2 derivaten afgesloten met een waarde van € 45 miljoen. De negatieve marktwaarde per 31 december 2013 bedraagt € 0,8 miljoen (treshold bedraagt € 20 miljoen). Een eventuele daling van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een negatief effect van € 5,8 miljoen op de waarde van het derivaat. Een eventuele stijging van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een positief effect van € 4,5 miljoen op de waarde van het derivaat.

INTERESTRISICO

In het kader van de normale bedrijfsuitoefening maakt Vitens gebruik van derivaten (interest rate swaps) om renterisico's te beperken. Het doel van dit beheer is de invloed van veranderingen in rentetarieven op de resultaten te beperken. Derivaten worden gebruikt om de leningenportefeuille te sturen op het gewenste risicoprofiel. Deze instrumenten worden niet gebruikt voor speculatieve of handelsdoeleinden. Vitens heeft in het treasury statuut opgenomen dat maximaal over 25% van het totaal vreemd vermogen (excl. achtergestelde geldleningen) renterisico mag worden gelopen. Ultimo 2013 kwam het aldus berekende renterisico uit op 22,6% (2012: 21,9%). Hiermee is voldaan aan de gestelde norm. Dit betekent dat slechts een klein deel van de leningenportefeuille onderhevig is aan renteschommelingen en dat de invloed op de rentelasten beperkt is.

De bovengenoemde benadering past bij de wens om de beschikbaarheid van de opgenomen financiering zoveel mogelijk overeen te laten komen met de relatief lange levensduur van de activa.

Een eventuele stijging/daling van de kortetermijnrente (driemaands Euribor) van 100 basispunten betekent voor Vitens een stijging/daling van de rentekosten van € 1,3 miljoen op jaarbasis (2012: € 1,6 miljoen). De stijging/daling heeft betrekking op de roll-overleningen welke niet zijn afgedekt door middel van derivaten. Een eventuele daling van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een negatief effect van € 39,4 miljoen op de waarde van de derivaten. Een eventuele stijging van de rentecurve ten opzichte van 31 december 2013 van 100 basispunten heeft een positief effect van € 36,4 miljoen op de waarde van de derivaten. Een negatief of positief effect op de waarde van de derivaten resulteert in mutaties in het eigen vermogen. De rentederivaten zijn gerelateerd aan roll-overleningen die op termijn aflopen. Voor een hoofdsom van € 267,5 miljoen is de looptijd (tot 2027) van de rentederivaten gelijk aan de looptijd van de roll-overleningen. Voor een hoofdsom van € 50 miljoen is de looptijd (€ 25 miljoen tot 2042 en € 25 miljoen tot 2043) niet gelijk aan de roll-overlening. Gezien de aard van de bedrijfsactiviteiten acht Vitens het waarschijnlijk dat ook voor de periode na het aflopen van de huidige roll-overleningen een financieringsbehoefte zal bestaan en ingevuld zal worden die minimaal gelijk is aan de hoofdsom en looptijd van de gerelateerde rentederivaten.

Onderstaande tabel toont de vervaldatum of, indien eerder, de contractuele renteherzieningsdatum van de leningenportefeuille op 31 december 2013. Dit geeft inzicht in de mate waarin Vitens wordt blootgesteld aan wijzigingen in de hoogte van rentepercentages voor financiële verplichtingen.

Interestriscico In miljoenen euro's	Effectief rente- percentage	< 6 maanden	> 6 < 12 maanden	1 - 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Per 31 december 2012						
Achtergestelde geldleningen	4,44%	-	12,6	50,3	50,3	113,2
Bullet en lineaire geldleningen	4,89%	3,1	5,9	106,8	344,2	460,0
Roll-overgeldleningen (gekoppeld met 'interest rate swaps', waardoor vastrentende leningen ontstaan)	4,11%	9,0	4,5	27,0	270,0	310,5
Roll-overgeldleningen	0,82%	25,0	-	62,0	42,5	129,5
Banken (rekening-courant)	eenmaands Euribor	31,2	-	-	-	31,2
Totaal aan financiële verplichtingen		68,3	23,0	246,1	707,0	1.044,4
Per 31 december 2013						
Achtergestelde geldleningen	3,86%	-	12,6	50,3	37,7	100,6
Bullet en lineaire geldleningen	4,87%	1,2	29,9	130,4	289,6	451,1
Roll-overgeldleningen (gekoppeld met 'interest rate swaps', waardoor vastrentende leningen ontstaan)	4,13%	-	4,5	22,5	295,0	322,0
Roll-overgeldleningen	0,52%	-	2,3	63,6	63,6	129,5
Banken (rekening-courant)	eenmaands Euribor	40,2	-	-	-	40,2
Totaal aan financiële verplichtingen		41,4	49,3	266,8	685,9	1.043,4

[30] Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

Ultimo 2012 en 2013 heeft Vitens geen financiële activa en financiële verplichtingen gesaldeerd in de balans opgenomen. Eveneens is geen sprake van voorwaardelijke rechten tot saldering die zouden kunnen leiden tot gesaldeerde afwikkeling van financiële activa en financiële verplichtingen.

7.15 VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Vennootschappelijke balans per 31 december

ACTIVA			
In miljoenen euro's		31-12-2013	31-12-2012
Vaste activa			
	Materiële vaste activa	1.660,8	1.643,0
[31]	Investerings in dochterondernemingen	1,1	1,1
[31]	Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	8,2	8,2
	Overige financiële vaste activa	11,4	0,6
		1.681,5	1.652,9
Vlottende activa			
[32]	Handels- en overige vorderingen	31,5	30,9
		31,5	30,9
Totaal activa		1.713,0	1.683,8
PASSIVA			
In miljoenen euro's		31-12-2013	31-12-2012
[33]	EIGEN VERMOGEN		
	Aandelenkapitaal	5,8	5,8
	Agioreserve	147,2	147,2
	Herwaarderingsreserve derivaten	-57,9	-85,9
	Herwaarderingsreserve dienstwoningen	0,2	0,4
	Herwaarderingsreserve IFRS-transitie	35,8	42,8
	Overige reserves	267,9	246,2
	Resultaat boekjaar	39,3	29,6
		438,3	386,1
VERPLICHTINGEN			
Voorzieningen			
[34]	Voorzieningen personeelsbeloningen	8,5	10,4
	Overige voorzieningen	15,1	8,2
		23,6	18,6
Langlopende verplichtingen			
	Egalisatierekening bijdragen van derden	34,8	27,4
	Rentedragende verplichtingen	952,7	953,2
	Derivaten	57,9	85,9
		1.045,4	1.066,5
[35]	Kortlopende verplichtingen	205,7	212,6
Totaal Passiva		1.713,0	1.683,8

ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING	2013	2012
In miljoenen euro's		
Eigen resultaat (excl. deelnemingen) na belastingen	39,3	29,4
Resultaat deelnemingen na belastingen	-	0,2
Nettoresultaat	39,3	29,6

Noten in de linkermarge van tabellen verwijzen naar de toelichtingen op pagina 105 en verder.

7.16 TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

De vennootschappelijke jaarrekening van Vitens is opgesteld volgens de bepalingen Titel 9 Boek 2 BW met uitzondering van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling zoals onderstaand toegelicht.

De gebruikte waarderingsgrondslagen zijn grotendeels dezelfde als die gebruikt worden voor de geconsolideerde jaarrekening volgens de bepalingen van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW, waarbij investeringen in dochtermaatschappijen worden verantwoord tegen de nettovermogenswaarde van de activa volgens de equity-methode. De vennootschappelijke winst-en-verliesrekening van Vitens is op grond van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW op eenvoudige wijze opgesteld. Vitens hanteert als grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Voor de grondslagen wordt verwezen naar de 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening'. De balansposten kantoorgebouwen, dienstwoningen en derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als gevolg van de toepassing van Titel 9 Boek 2 BW wordt voor het effect van reële-waardemutaties op het vermogen een herwaarderingreserve gevormd.

Voor de overige toelichtingen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

[31] Investeringen in deelnemingen

In miljoenen euro's	Investeringen in dochtermaatschappijen	Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2012	0,9	8,3	9,2
Mutaties 2012			
Aandeel in resultaat	-	-0,1	-0,1
Resultaat boekjaar	0,2	-	0,2
Totaal	0,2	-0,1	0,1
Boekwaarde per 31 december 2012	1,1	8,2	9,3
Mutaties 2013	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2013	1,1	8,2	9,3

Deelnemingen in dochtermaatschappijen worden gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde, die is bepaald op basis van IFRS-grondslagen zoals toegepast in de geconsolideerde jaarrekening.

[32] Handels- en overige vorderingen

In miljoenen euro's	2013	2012
Handelsdebiteuren	24,2	21,9
Waardevermindering van debiteuren	-1,6	-2,1
Meelifters	1,4	1,4
Nettohandelsvorderingen	24,0	21,2
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2,2	3,4
Vooruitgefactureerde bedragen	0,9	1,5
Overige vorderingen	-	0,1
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0,1	0,1
Overlopende activa	4,3	4,6
Totaal	31,5	30,9

[33] Eigen vermogen

In miljoenen euro's	Eigen vermogen
Stand per 31 december 2012	386,1
Resultaat 2013	39,3
Mutatie herwaarderingsreserve derivaten	28,0
Vrijval herwaarderingsreserve dienstwoningen	-0,2
Mutatie herwaarderingsreserve IFRS-transitie	-7,0
Mutatie algemene reserve	7,0
Dividenduitkering gewone aandelen	-14,9
Stand per 31 december 2013	438,3

De herwaarderingsreserve derivaten betreft de negatieve marktwaarde derivaten van € 57,9 miljoen (2012: € 85,9 miljoen), zie noot [9], en de herwaardering van dienstwoningen van € 0,2 miljoen (2012: € 0,4 miljoen).

In 2013 en de vergelijkende cijfers 2012 is een herwaarderingsreserve IFRS-transitie opgenomen. Deze herwaarderingsreserve is met name gevormd voor de waardevermeerdering in 2006 op de transport- en hoofdleidingen. Hierbij is uitgegaan van een gewogen gemiddelde ouderdom (of investeringsjaar) van 1977, waardoor de herwaardering op de transport- en hoofdleidingen in de komende 13 jaar zal aflopen naar nihil. De volledige herwaarderingsreserve zal over 22 jaar nihil zijn.

Voor een overige toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

[34] Voorzieningen personeelsbeloningen

Voor het mutatieoverzicht van de voorzieningen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening, zie noot [10].

[35] Kortlopende verplichtingen

In miljoenen euro's	2013	2012
Handelsschulden en overige te betalen posten	57,0	67,1
Aflossingsverplichtingen over langlopende verplichtingen	50,5	60,2
Belastingverplichtingen	9,9	9,8
Rentedragende verplichtingen	41,4	32,5
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	23,5	21,1
Nog te ontvangen facturen	11,0	10,2
Overlopende passiva	12,4	11,7
Totaal	205,7	212,6

[36] Accountantskosten

Overeenkomstig artikel 2:382a BW wordt in deze noot een toelichting gegeven op de accountantskosten die betrekking hebben op de ontvangen diensten van de accountantsorganisatie in 2013. Deze bestaan uit de controle van de jaarrekening € 0,15 miljoen (2012: € 0,2 miljoen) en voor andere niet-controlediensten (advies- en auditkosten) € 0,05 miljoen (2012: € 0,1 miljoen).

Utrecht, 24 maart 2014

Raad van Commissarissen

mr. B. Staal (voorzitter)
drs. M.L. van Kleef (vicevoorzitter)
ir. T.A. de Man
ir. T. Menssen MBA
drs. M.C.J. Poulussen MSM

Directie

L.C.A. Declercq MSc
drs. W.H.J. Odding

Secretaris van de vennootschap

ing. G. van Beek MBA

7.17 OVERIGE GEGEVENS

WINSTBESTEMMING

De statutaire bepalingen ten aanzien van de winstbestemming luiden als volgt:

De gebruikte waarderingsgrondslagen zijn grotendeels dezelfde als die gebruikt worden voor de geconsolideerde jaarrekening volgens de bepalingen van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW, waarbij investeringen in dochtermaatschappijen worden verantwoord tegen de nettovermogenswaarde van de activa volgens de equity-methode. De vennootschappelijke winst-en-verliesrekening van Vitens is op grond van artikel 402 Titel 9 Boek 2 BW op vereenvoudige wijze opgesteld.

34.1 Het dividendbeleid wordt vastgesteld, en kan worden gewijzigd, bij besluit van de Directie dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen en de algemene vergadering. Met inachtneming van het aldus goedgekeurde dividendbeleid wordt jaarlijks door de Directie, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, vastgesteld welk deel van de winst wordt gereserveerd en welk deel wordt uitgekeerd.

34.2 Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

34.3 De algemene vergadering kan op voorstel van de Directie dat is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen besluiten tot uitkering van interim-dividend en tot uitkeringen ten laste van een reserve van de vennootschap.

34.4 Uitkeringen op aandelen kunnen slechts plaatshebben tot ten hoogste het bedrag van het uitkeerbare eigen vermogen en, indien het een tussentijdse uitkering betreft, aan dit vereiste is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling als bedoeld in artikel 2:105 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek. De vennootschap legt de vermogensopstelling ten kantore van het Handelsregister neer binnen acht dagen na de dag waarop het besluit tot uitkering wordt bekendgemaakt.

34.5 De vordering van een aandeelhouder tot een uitkering op aandelen verjaart door een tijdsverloop van vijf jaren. De Directie stelt de aandeelhouders voor het resultaat na belastingen als volgt te bestemmen (goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 20 maart 2014): betaling van dividend op gewone aandelen ad € 15,7 miljoen en het restant ad € 23,6 miljoen toevoegen aan de overige reserves. Dit is conform het dividendbeleid.

7.18 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de algemene vergadering van aandeelhouders van Vitens N.V.

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport op pagina 62 tot en met 107 opgenomen jaarrekening 2013 van Vitens N.V. te Utrecht gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2013, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE DIRECTIE

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector ('WNT'), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Bij de toepassing van de WNT heeft de directie gekozen voor de mogelijkheid in de beleidsregels om zich over 2013 niet te verantwoorden over de 'externe niet top-functionarissen'¹. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de 'Beleidsregels toepassing WNT', inclusief het Controleprotocol WNT². Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Daarbij neemt de accountant tevens in aanmerking de rechtmatige naleving van de overige bepalingen van de WNT. Dit betreft het door de entiteit instellen van terugvorderingen van betalingen van topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en toezichthoudende organen die op grond van de WNT als onverschuldigd zijn aan te merken en, indien noodzakelijk, het opnemen en afzonderlijk toelichten in de jaarrekening van een vordering vanwege onverschuldigde betalingen. In overeenstemming met de aanvullende beleidsregels van 12 maart 2014, hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht voor de functionarissen zoals genoemd in art. 4.2 lid 2 letter c WNT ('externe niet top-functionarissen').

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

¹ in overeenstemming met de brief van Minister Plasterk van BZK aan de Tweede en Eerste Kamer van 27 februari 2014 inzake de Aanpassingswet WNT, onder 2. Uitvoeringsproblematiek van externe niet-topfunctionarissen.

² 'Beleidsregels toepassing WNT' van 26 februari 2014.

ORDEEL BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vitens N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat en de kasstromen over 2013 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW en de 'Beleidsregels toepassing WNT'.

ORDEEL BETREFFENDE DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vitens N.V. per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 24 maart 2014

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A.L. Koops-Aukes RA

7.19 OVERZICHT UITSTAANDE AANDELEN

Nr.	Aandeelhouder	gewone aandelen	%	Nr.	Aandeelhouder	gewone aandelen	%
1	Provincie Friesland	755.043	13,069%	57	Gemeente Duiven	26.705	0,462%
2	Provincie Gelderland	387.231	6,703%	58	Gemeente Westerveld	25.944	0,449%
3	Provincie Overijssel	370.632	6,415%	59	Gemeente Leusden	25.902	0,448%
4	Gemeente Almere	366.175	6,338%	60	Gemeente Borne	25.480	0,441%
5	Provincie Utrecht	285.896	4,949%	61	Gemeente Losser	25.480	0,441%
6	Gemeente Utrecht	285.896	4,949%	62	Gemeente Baarn	24.207	0,419%
7	Gemeente Amersfoort	131.691	2,279%	63	Gemeente Beuningen	24.035	0,416%
8	Gemeente Dronten	98.457	1,704%	64	Gemeente Buren	24.035	0,416%
9	Gemeente Lelystad	98.457	1,704%	65	Gemeente Ermelo	24.035	0,416%
10	Gemeente Zeewolde	98.457	1,704%	66	Gemeente Geldermalsen	24.035	0,416%
11	Gemeente Hilversum	89.569	1,550%	67	Gemeente Haaksbergen	24.035	0,416%
12	Gemeente Hof van Twente	66.713	1,155%	68	Gemeente Nunspeet	24.035	0,416%
13	Gemeente Hardenberg	63.007	1,091%	69	Gemeente Zaltbommel	24.035	0,416%
14	Gemeente Nieuwegein	61.246	1,060%	70	Gemeente Berkelland	24.034	0,416%
15	Gemeente Steenwijkerland	60.227	1,042%	71	Gemeente Ommen	23.164	0,401%
16	Gemeente Zeist	60.035	1,039%	72	Gemeente Wierden	23.164	0,401%
17	Gemeente Doetinchem	58.752	1,017%	73	Gemeente Brummen	21.364	0,370%
18	Gemeente Stichtse Vecht	58.097	1,006%	74	Gemeente Maasdriel	21.364	0,370%
19	Gemeente Veenendaal	56.404	0,976%	75	Gemeente Voorst	21.364	0,370%
20	Gemeente Kampen	50.961	0,882%	76	Gemeente Bronckhorst	21.362	0,370%
21	Gemeente Zutphen	50.739	0,878%	77	Gemeente Tubbergen	20.848	0,361%
22	Gemeente Enschede	46.329	0,802%	78	Gemeente Wijk bij Duurstede	20.818	0,360%
23	Gemeente Hengelo (Ov)	46.329	0,802%	79	Gemeente Aalten	18.693	0,324%
24	Gemeente Zwolle	46.329	0,802%	80	Gemeente Elburg	18.693	0,324%
25	Gemeente Woerden	45.042	0,780%	81	Gemeente Oost Gelre	18.693	0,324%
26	Gemeente Soest	44.542	0,771%	82	Gemeente Oldebroek	18.693	0,324%
27	Gemeente Dinkelland	43.085	0,746%	83	Gemeente Putten	18.693	0,324%
28	Gemeente Tiel	42.728	0,740%	84	Gemeente West Maas en Waal	18.693	0,324%
29	Gemeente De Bilt	41.879	0,725%	85	Gemeente Staphorst	18.531	0,321%
30	Gemeente Almelo	41.696	0,722%	86	Gemeente Rheden	16.461	0,285%
31	Gemeente Raalte	41.696	0,722%	87	Gemeente Bunschoten	16.219	0,281%
32	Gemeente Rijssen-Holten	41.696	0,722%	88	Gemeente Urk	16.215	0,281%
33	Gemeente De Ronde Venen	40.426	0,700%	89	Gemeente Druten	16.023	0,277%
34	Gemeente Wijchen	40.058	0,693%	90	Gemeente Heerde	16.023	0,277%
35	Gemeente Oude IJsselstreek	40.057	0,693%	91	Gemeente Heumen	16.023	0,277%
36	Gemeente Twenterand	39.379	0,682%	92	Gemeente Neder-Betuwe	16.023	0,277%
37	Gemeente Houten	38.490	0,666%	93	Gemeente Westervoort	16.023	0,277%
38	Gemeente Zwartewaterland	38.453	0,666%	94	Gemeente Bunnik	13.314	0,230%
39	Gemeente Meppel	37.526	0,650%	95	Gemeente Montfoort	11.861	0,205%
40	Gemeente Lingewaard	37.387	0,647%	96	Gemeente Lopik	11.619	0,201%
41	Gemeente Utrechtse Heuvelrug	36.554	0,633%	97	Gemeente Doesburg	10.682	0,185%
42	Gemeente Dalfsen	34.746	0,601%	98	Gemeente Hatterem	10.682	0,185%
43	Gemeente Epe	34.717	0,601%	99	Gemeente Lingewaal	10.682	0,185%
44	Gemeente Nijkerk	34.717	0,601%	100	Gemeente Woudenberg	9.683	0,168%
45	Gemeente Overbetuwe	34.717	0,601%	101	Gemeente Oudewater	9.199	0,159%
46	Gemeente Zevenaar	34.717	0,601%	102	Gemeente Wijdmeren	8.956	0,155%
47	Gemeente Montferland	34.716	0,601%	103	Gemeente Ubbergen	8.011	0,139%
48	Gemeente Noordoostpolder	32.430	0,561%	104	Gemeente Eemnes	7.988	0,138%
49	Gemeente Winterswijk	32.046	0,555%	105	Gemeente Scherpenzeel	7.746	0,134%
50	Gemeente Lochem	32.045	0,555%	106	Gemeente Millingen aan de Rijn	5.341	0,092%
51	Gemeente IJsselstein	31.228	0,541%	107	Gemeente Renswoude	4.389	0,076%
52	Gemeente Hellendoorn	30.113	0,521%	108	Provincie Flevoland	4.316	0,075%
53	Gemeente Oldenzaal	30.113	0,521%	109	Gemeente Sudwest Fryslan	1.000	0,017%
54	Gemeente Deventer	28.260	0,489%	110	Gemeente Tytsjerksteradiel	200	0,003%
55	Gemeente Olst-Wijhe	27.797	0,481%	111	Gemeente Apeldoorn	1	0,000%
56	Gemeente Culemborg	26.705	0,462%				
				Totaal		5.777.247	100,00%